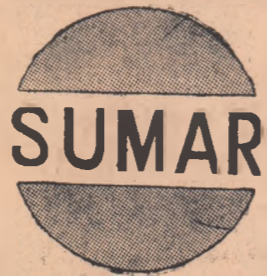

PIESA ISTORICĂ — un sector
dramaturgic de mari resurse

(pag. a 3-a)

SPORT

SETURILE BIROCRATICE ALE
UNOR PALETE DE TENIS
SIMULTANUL DE ȘAH

(pag. a 5-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXIV.
SERIA II.
NR. 5850

6 PAGINI
30 BANI

MARȚI
12 MARTIE
1968

POZA

ION BĂIEȘU

De fapt (ca să fim sinceri), toți pozăm într-un fel sau altul. Chiar și ultimul anonim de pe stradă, umil și șters, poate fi suspectat că și compune umilința și despersonalizarea. De multe ori pozăm fără să ne dăm seama, ne frezăm cu surprindere și înădăniște revinovați cabotini. Cea mai penibilă poză e cea pe care sîntem obligați s-o arborăm în clipa în care sîntem vorbiți de bine în public. Je-naș, pleacă în față, moto-tolm o hirtie, ne ațîm în pămînt. Încercăm, cu alte cuvinte, să fim sobri, să dovedim că laudele ne deranjază. Ceea ce e foarte rău adevărat.

Sînt împrejurări în care poza este într-un totuși justificată, cînd sensurile ei depășesc o meschină satisfacție intimă. E vorba de poza estetică. Recent, cineva vorbea despre un tânăr poet, excelent pozat, un excelent artist, care scrie și recită poezia deliberat extravagantă și șocantă. Cînd recită, el dă un spectacol aparte, hilar pentru cine nu-l înțelege, de mare savoare pentru cei care-l gustă. Aici nu mai e vorba de poză, de fapt. Asa cum nu mi se pare o atitudine de poză gestul unor pictori, sculptori, actori și poezi care se poartă cu barbă. Poza oare Brăncuși cînd trăiește într-o odăie fără-nească în plin Paris, refuzînd contactul cu snobimea care-l asalta?

Poza este, deci, o atitudine exterioară compusă cu premeditare. Ea este acceptabilă romantică și dăsoasă, într-un fel, pînă la limita bunului simț. Pînă în clipa în care nu sare cu ostentatie în ochi și ne obligă să descoperim sub ei cu tristețe, farseur, adică pînă nu ni se dezvăluie minciuna. Pentru că asta e, de fapt, poza: o mistificare, o încercare de inducere în eroare. Recent, a venit la redacția în care luerez, un tânăr cu înfățișare stranie: haine mototolite, barbă, ochi tulburi, fața obosită. Scria proză. Mi s-a văitat vreme de un ceas că o duce greu. S-a certat cu părinții care nu-l lasă să scrie literatură, vor să-l arunce în brațele unui meseril meschine. Nu-i dau nici un ban, doarme pe unde apucă. „Dar nu mă las, scriu zi și noapte, simt că nu pot trăi fără să scriu, mai bine îmi tai o mină decît să mă întorc acasă, să-mi trădez idealul!”

M-am uitat la chipul lui palid de suferință, la barba incilicată și m-am emoționat. „S-ar putea să am în fața mea un artist adevărat. Să-l ajut”. I-am citit în aceeași zi prozele. Erau niște elucubrații. Seara l-am întâlnit într-o cafenea, unde bez cu prietenii. Apoi am aflat adevărul. Tot ce-mi spusese era o minciună. Trăia de doi ani pe spinarea unei mame pensionare și bătea circumiile zi și noapte. Cînd apărea în redacție, își lua poza de artist mîncînd, suferînd.

Poza e o tentație a tineretului. Nu e ușor să-i scapi. Totuși e să te oprești înainte de a deveni cabotin, minciunos.

„INTRARE INTERZISĂ” PENTRU ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI?

Sînt sigură că nici în luna aceasta (februarie — n.r.) coeficientul de utilizare a fondului de timp nu se va îmbunătăți. Există o secție — placaj ceramic — care ne produce mari greutatea în privința folosirii eficiente a timpului de lucru.

Să fie, oare, o „fatalitate” în afirmațiile tovarășei Constanța Mirescu, economista principală la serviciul organizarea muncii de la Întreprinderea de produse din

ceramică finită pentru construcții din Capitală?
Înainte de un răspuns afirmativ să dăm cuvîntul statisticii. În luna ianuarie coeficientul de utilizare a timpului de lucru a oscilat între 87,7 la sută și 90,5 la sută.

Însoțită de tovarășul Traian Cucureanu, maestru principal, facem mai tîrziu o vizită în secția obiecte sanitare. Între două linii ale conveierului de turnare

vreo 5-6 tineri, opintindu-se din greu, încearcă să urnească din loc un cărucior plin cu lavoare sfărîmate.

Între timp, căruciorul, zdrăgănînd din toate încheieturile e urmit. Băieții, ca după „bravură” se înveslesc repede. Oprim pe unul din ei, Ion Tociu, șeful de echipă la turnători și-l întrebăm:

— Cîte cărucioare ați încărcat pînă acum?

— Cine mai știe!? Sînt eu toate vreo 40 de bucăți. S-a rupt lanțul triplex și ne-a „prins” operația de turnare pe conveier.

— Și așară am aruncat vreo 50 de bucăți, ne spune muncitorul Gheorghe Nistor. Aparatul de turnare s-a defectat și a trebuit să executăm operația manual.

Am vrut să vedem dacă „merge” aparatul de turnare. Nu mergea. Turnarea se făcea manual de către echipa condusă de același șef de echipă — Tociu.

Un mic calcul: Dacă aparatul de turnare ar fi funcționat o echipă ar fi putut turna simultan 4 lavoare, iar pentru întreaga capacitate a conveierului (132 de bucăți) sînt necesare 90 de minute. Adică, aproape 0,7 minute pentru un lavoar. Surprinde faptul că se aruncă vînt pe neperfectionarea aparatului. Ca și cum acesta ar trebui să se repare singur! Dar ce fac maistrii de întretinere de ce conducerea întreprinderii admite asemenea lamentări acum, cînd toată atenția este concentrată asupra organizării științifice a producției?

PETRU G. BRATU

(Continuare în pag. a V-a)

CONSULTAREA — SURSĂ INEPUIZABILĂ A ACȚIUNILOR NOASTRE

La Uzina de produse sodice Govora, aparatul de fotografiat a reținut chipul unuia din tinerii aflați pe tabla de onoare a fruntașilor în producție Petre Dude, șef de stație la elaborare
Foto: C. CONSTANTIN

Interviu cu VASILE CAROLICĂ

prim secretar
al Comitetului județean Galați
al U.T.C.

Aparent paradoxal, acest interviu n-a debutat cu o întrebare din partea reporterului adresată interlocutorului, ci invers.

— Cînd mai veniți pe la noi?

Am înțeles din întrebarea tovarășului prim secretar, dincolo de o simplă invitație, sensul mai adînc — pozitiv, desigur — al unor decantații petrecute în viața și activitatea organizațiilor U.T.C. din județ. (Cu cîva timp în urmă ziarul nostru ogîndise — critic lacune din activitatea tinerilor gălățeni). Și fără a-mi aștepta răspunsul, tovarășul Vasile Carolică continuă argumentînd:

— S-au schimbat multe la Galați și, fie-mi scuzată... modestia, avem ce așeza, din munca noastră mai recentă, în balanța rezultatelor bune. Nu zic că nu a fost și o preocupare de mai înainte a noastră, dar cele mai frumoase lucruri obținute în ultima etapă de timp se datoresc noilor măsuri recomandate la Consfățuirea pe țară a U.T.C.

Astfel a fost, implicit, precizată baza discuției noastre, punctul inițial al acestui colocvii: efectul practic al Consfățuirii pe țară a U.T.C. în munca organizațiilor din cadrul județului, perspectiva concretă a măsurilor luate la acest forum al tineretului patriei.

I. ANDREIȚĂ

(Continuare în pag. a IV-a)

In locul florilor de la ferestrele căminelor...

Dacă n-ar fi tablita de pe ușă și paturile dinăuntru, ai crede că în dosul lăcătușiei trebuie să fie o magazie de lemne. Pentru că nici nu deschizi bine ușa și-ți apare o grămadă de buturugi aruncate într-un colț sau lingă o sobă de cărămidă cojită, care fumează ca un coș de fabrică. Mai aproape sau mai departe de acest depozit de lemne, mai exact în centrul camerei, dusemeaua de cărămidă este spartă, de parcă ar fi trecut pe aici un tractor cu senile. Dacă vrei să închideți ușa n-aveți decît s-o trîntiți cu putere, altfel nu reușiți. Nu, nu vă temeți că se sparge geamul. S-a spart de mult și în locul lui a fost prinsă, cu o sîrmă, o bucată de polisti-

rați că sînt dușumelele stricate? E și firesc, dacă sparg lemnele în dormitoare. Cînd vine mașina cu lemne, fiecare își ia în cameră cît îi trebuie, fiindcă conducerea n-a luat măsuri să existe o magazie pentru depozitarea lor. Două concluzii se rețin ușor din aceste declarații. Condițiile sociale ale tinerilor sînt privite de la distanță de conducerea șantierului (și conșecințele s-au văzut), dar nici organizațiile U.T.C., ca factori educativi, nu fac efortul necesar pentru asigurarea unui climat, respectarea mediului de conviețuire colectivă și a regulilor sale.

— Nu negăm, ne-au confirmat șeful serviciului aprovizionare, Neagoe Stan și gos-

Supunem atenției factorilor în drept
concluziile unui raid prin căminele
tinerilor constructori piteșteni

ren. E mai sigur. Nu căutați nici interupătorul de la lumină Nu-l veți găsi sau veți învîrți degeaba, aici e greu să găsești un bec.

Dacă n-ar fi paturile cu ceaceafurile mai mult sau mai puțin curate, cu paturile necurătate, și sub ele tot felul de încălziminte plină de glod, amestecată cu fel de fel de obiecte, poate n-ai crede că aici se află „dormitoare tinerilor” de la grupul de șantier 805 din zona industrială Pitești-nord, așa cum scrie pe ușă.

N-am văzut nicăieri așa ceva. Cît am umblat. Am să-mi caut undeva, în oraș, o cameră cu chirie. Cel care-mi spunea asemenea vorbe — Ion Motoc, de profesie izolator termic, e total nemulțumit de starea dormitoarelor în care locuiesc tinerii constructori. Nimeni nu intervine — adaugă el — desi sînt atîtea probleme sociale de rezolvat.

Victoria Călin, femeia de serviciu, completează cu „date la zi” biografia dormitorului.

Dv. credeți că eu nu fac curățenie? Fac, dar aici nu păstrează nimeni. Băieții aruncă resturile de mîncare în spălător și se-nfundă canalul. Seara, fumează pînă la ore tîrziu și joacă cărți. Vă mi-

podarul Oneață, că la căminul pe care l-ați vizitat sînt condiții necorespunzătoare. Dar aici locuiesc puțini tineri pe cînd, în coloniile de la Bascov și Găvana locuiesc cei mai mulți și acolo altfel stau lucrurile.

— Vreți să mergem împreună pînă acolo?

Am nimerit în pauza de masă. Dormitoare, toate fără excepție, serveau drept sufragere, iar paturile drept mese. Deși aici sînt cazuri peste 1.000 de muncitori (majoritatea sînt tineri), nu există o cantină și nici măcar o sală amenajată, unde tinerii să poată servi masa. În camere stîrnuie un miros neplăcut de mucogai (izolația a fost făcută toamna, pe timp ploios, și plafonul nu s-a uscat suficient) și un frig care face să-ți se strîngă pielea.

— Toată iarna au fost reci caloriferele. Venim uzi de pe șantier și n-avem unde să ne uscăm. Mulți tineri, din această cauză, au plecat acasă (Ion Datcu).

E vina proiectanților, ne explică Ion Soare, fochistul de la centrala termică. Au îngropat coloana în pămînt fără canal termic. Apa circulă pes-

V. BĂVESCU

(Continuare în pag. a IV-a)

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINEREȚE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

ANCHETA SOCIALĂ LA
UZINELE „VULCAN”

ABSOLVENTUL LICEULUI SERAL NU ESTE VIITORUL FUNCȚIONAR AL UZINEI!

Unul dintre cele mai frecvente cuvinte prin care ne exprimăm sentimentele față de preocupările noastre, de idealurile în perspectivă de realizare, este pasiunea. Ne pasionează o anumită problemă, muncim cu pasiune, ne apărăm punctul de vedere cu pasiune... În esență, momentele cruciale ale vieții, alegerea unei meserii, efortul depus pentru o înaltă calificare în meserie, autodepășirea propriilor idealuri sînt determinate de pasiune.

Ha-căra-combustibil care alimentează ascensiunea fiecăruia dintre noi.

În limbaj cotidian, pasiunea capătă o serie de accepții, se modelează după individ și obiectul pasiunii lui are dimensiuni bine conturate sau mai estompate. Realizările, faptele de fiecare zi, felul în care ne achităm de îndatoririle pe care le avem conștin, filonul pretios al impulsului interior al fiecăruia dintre noi, tradus, de asemenea, prin pasiune. E drept că a munci este nu numai o datorie, dar și o condiție de existență, dar a munci într-un anumit domeniu, a face ceea ce corespunde aptitudinilor și dorințelor noastre de realizare, a-ți alege, dintre toate ocupațiile posibile una singură în care personalitatea să se implinească, înseamnă, implicit, reliefația și promovarea bucuriei de a munci, de a te pasiona activitatea față de care în momentul cînd ai ales-o (ți-ai asumat obligații pe care ești dator să le respecti).

Munca pentru care te-ai pregătit — izvorul adevăratelor satisfacții

Școala profesională a Uzinelor „Vulcan” dă anual aproape 300 absolvenți cu diverse meserii: strungari, lăcătuși, matritieri, cazangii, oțelari, sudori. Motivele pentru care candidații optează pentru o meserie sau alta sînt diverse, dar ele nu presupun totdeauna și factorul pasiune.

Munca, în toată plenitudinea ei, cu greutate și satisfacție ei este „descoperită” abia în uzină, cînd absolvenții devin muncitori, cînd „secretele” meseriei li se dezvăluie treptat, într-un efort continuu de perfecționare. Și abia după cîțiva ani de producție, întreabarea: — Ce v-a determinat să vă alegeți această meserie? poate însemna o autoverificare, o trecere în revistă a realizărilor, a împlinirii (sau uneori a eșecului) unei dorințe inițial mai puțin lămurită de-

cît se crede de obicei. Pasiunea se conturează abia în procesul dificil al concretizării ei, al practicii în producție, cînd contactul zilnic cu complexitatea muncii li dă valoare concretă și cu adevărată certă.

— Am înțeles mai tîrziu de ce mă pasionează meseria de lăcătuș mecanic — mi-a spus Mircea Dinescu de la secția montaj-armături. Este o meserie pe care o înveți mereu, cu posibilități de afirmare continuă, niciodată nu te pîn-dește pericolul de a te trans-

forma într-un robot. Mulți nuncesc fără să știe la ce folosește munca lor; un lăcătuș este, după părerea mea, un muncitor complex care trebuie să fie informat asupra întregului proces de producție, să cunoască bine documentația lucrărilor. Nu mi-ăs schimba meseria pentru nici o alta, îmi place să văd cum din mina mea iese un lucru de bună calitate.

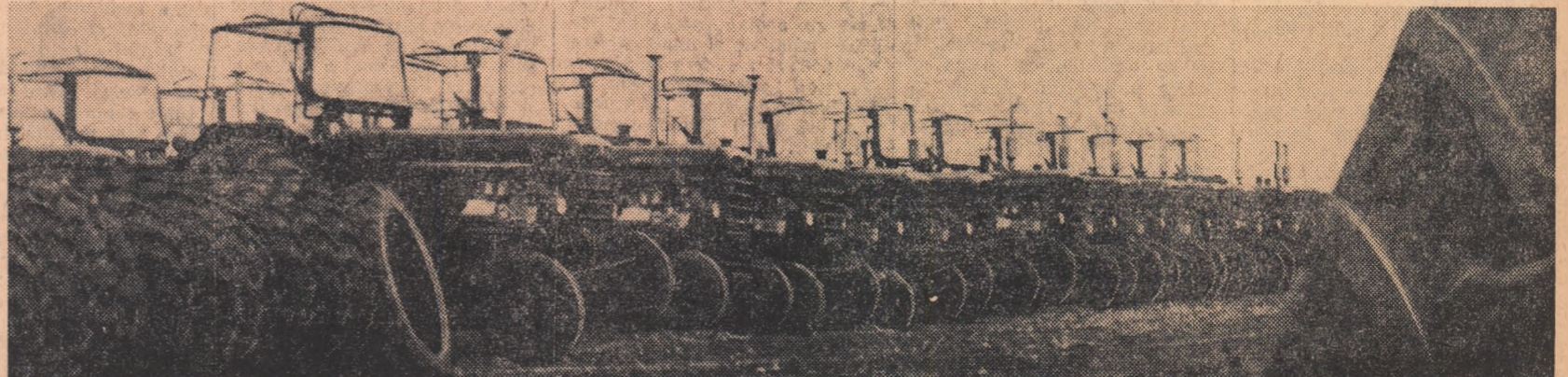
GALINA BĂDULESCU

(Continuare în pag. a II-a)

Au început

INSĂMINȚĂRILE DE
PRIMĂVARĂ

În sud-vestul județului Constanța au început însămîntările de primăvară. Primele sute de hectare au fost semănate cu mazăre, borș, legume și alte culturi din prima epocă. La cooperativele agricole de producție din Negru-Vodă, Sîrliciu, Nistorești și Limanu. Concomitent, mecanizatorii au executat arături pe circa 2.000 ha terenuri rămase nearate din toamnă.

Gata pentru începerea lucrărilor agricole

OPINII

DESPRE STUDIILE PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMINTULUI

Studiul dovedește o grijă deosebită față de cerințele individuale și sociale ale perfecționării conținute a muncii personalului didactic din învățământul de cultură generală și din școlile care-l pregătesc. Apreciem cu deosebire stimularea profesorilor prin concurs, deschis și profesional, precum și aprofundarea psihologiei generale și a copilului, a metodelor moderne de predare (curs logic de pedagogie) pe studiul filozofiei, sociologiei și al unei limbi străine. Ar putea beneficia de posibilitatea unei atari completări și echivalențe a studiilor, evident cu transmitibilitate gradele didactice deja obținute, doritorii cei mai merituoși din rândul învățătorilor.

Măsurarea numărului probelor la examenul de definitivare și reducerea, esențializarea celor necesare obținerii gradului II, prevăzute în Studiu, vin să satisfacă un deziderat îndelung repetat. Printr-o obținere gradului II și o propunere ca, la cerere, și în cazuri foarte bine motivate (medie ridicată la definitivare, activitate științifică și publicistică) să fie admisă prezentarea la acest examen chiar după numai 7 ani de activitate la catedră, condiția de vechime pentru susținerea gradului I stabilindu-se la 5 ani de la obținerea gradului II. S-ar realiza astfel

o anumită corelație cu propunerea cuprinsă în Studiul privind dezvoltarea învățământului, superior, care recomandă a recunoașterea asistenților și lectorilor universitari să se poată face prin concurs, deschis și profesional, precum și aprofundarea psihologiei generale și a copilului, a metodelor moderne de predare (curs logic de pedagogie) pe studiul filozofiei, sociologiei și al unei limbi străine. Ar putea beneficia de posibilitatea unei atari completări și echivalențe a studiilor, evident cu transmitibilitate gradele didactice deja obținute, doritorii cei mai merituoși din rândul învățătorilor.

lucrării de licență care a constituit preocuparea susținută a absolventului ajung la catedră să poată fi prezentată, dacă acesta dorește — făcând, evident, dovada comparativă a rezultatelor cercetării — pentru obținerea gradului II. Din câte știu instructorii, regulamentele de până acum excludeau această posibilitate.

Ideea elaborării și publicării unui Statut al corpului didactic, pe care Studiul o enunță, marchează o etapă cu deosebire superioară în înțelegerea rosturilor școlii și a problematicii ei complexe și înțelegând să cred că va avea consecințe din cele mai fericite asupra dinamizării întregii vieți școlare, prin promovarea consecventă a celor mai înalte exigențe etice și a spiritului deplinei echități în stimularea, aprecierea și promovarea cadrelor.

Definirea funcției de inspector școlar propun să fie condiționată de posesarea unui grad didactic (titlu științific) superior definitivativ, sau de perspectiva certă a obținerii gradului II în maximum 4 ani de la constituirea inspectoratelor (am în vedere necesitatea unui destul de

numeros corp de inspectori în cadrul fiecărui județ). După trecerea acestei perioade (1973) cerințele referitoare la grad să se aplice ferm. Ar fi foarte necesară examinarea posibilității de ocupare a posturilor de inspectori școlari prin concurs, precum și predarea de către aceștia a unui număr de 2-4 ore săptămânal, în învățământul seral sau fără frecvență. Considerând că inspectorii școlari are o misiune reală grea și plină de răspundere, care reclamă o informare la zi în specialitate, în domeniul pedagogiei și sociologiei etc., cred că obligația sa de a inspecta (care include discuții cuprinzătoare cu cei văzuți la clasă, participarea la unele consilii pedagogice, conceperea și redactarea unor procese verbale fundamentale) ar trebui fixată la un număr de 75-100 cadre didactice anuale. Cred că nu este exagerat dezeratului ca în condițiile de mai sus inspectorul să poată desfășura și o anumită activitate de cercetare pedagogică, de sociologie a școlii etc., prin care competența și autoritatea sa să se impună deplin.

După constituirea inspectoratelor județene, concomitent cu studierea posibilității îmbunătățirii rețelei școlare propuse de STUDIUL ar fi, cred, oportun să se efectueze o temeinică verificare a conducerii școlilor, în deosebi a celor din mediul sătesc. Unii directori ai școlilor generale, recrutați în grabă în urmă cu câțiva ani și adesea potrivit unor criterii azi depășite, nu reu-

șesc să țină pasul cu noile cerințe ale învățământului, desăvârșind o activitate îngustă, fără perspectivă, situându-se frecvent în urma colectivelor pe care ar trebui să le conducă efectiv.

VASILE SAVINESCU
prof. Școala generală Gurba
județul Arad

șese următoare mult mai greu. Iată câteva motive pentru care în cazul trecerii la școlarizarea copiilor de 6 ani susțin necesitatea programării unor cursuri speciale de instruire pentru cadrele didactice care vor preda acestor elevi. Ce se va întâmpla însă în localitățile rurale didactice și dintre acestea unele nu au o calificare de specialitate. O soluție ar fi să se studieze condițiile specifice ale acestor așezări și în funcție de ele, luate măsuri corespunzătoare. Îmbunătățirea structurii administrative-teritoriale a țării impune și o revizuire atentă a actualilor rețele școlilor generale și a liceelor din mediul rural pentru a putea realiza prevederile din Studiul de a avea unități școlare puternice, cu o bază didactico-materială corespunzătoare. Acest lucru se impune cu stringență dacă raportăm efectivitatea de elevi ale școlilor din țară, componența cadrelor sub raportul calificării, a bazei materiale și rezultatele obținute de unele din aceste școli.

prof. IOAN BINDEA
Cluj

Calitatea învățământului depinde, în mare măsură, de calitatea cadrelor didactice, care pot ridica sau coborâni nivelul de pregătire a întregii generații de tineri ce le-au fost încredințate spre instruire și educare.

În pregătirea viitorilor profesori, practica pedagogică joacă un rol însemnat; în prezent însă, o considerăm insuficientă, limitată la un timp extrem de scurt. Ar fi nevoie de doi ani de practică, primul pentru asistență, al doilea afectat predării propriu-zise sub supravegherea profesorilor.

De asemenea, se simte nevoia unor cursuri de perfecționare pentru cadrele didactice existente, a unor ore de informare periodică asupra ultimelor noutăți ale cercetării pedagogice. Schimbările de experiență, cercurile pedagogice, n-au dat rezultate prea bune, motiv pentru care ar trebui să se renunțe la ele.

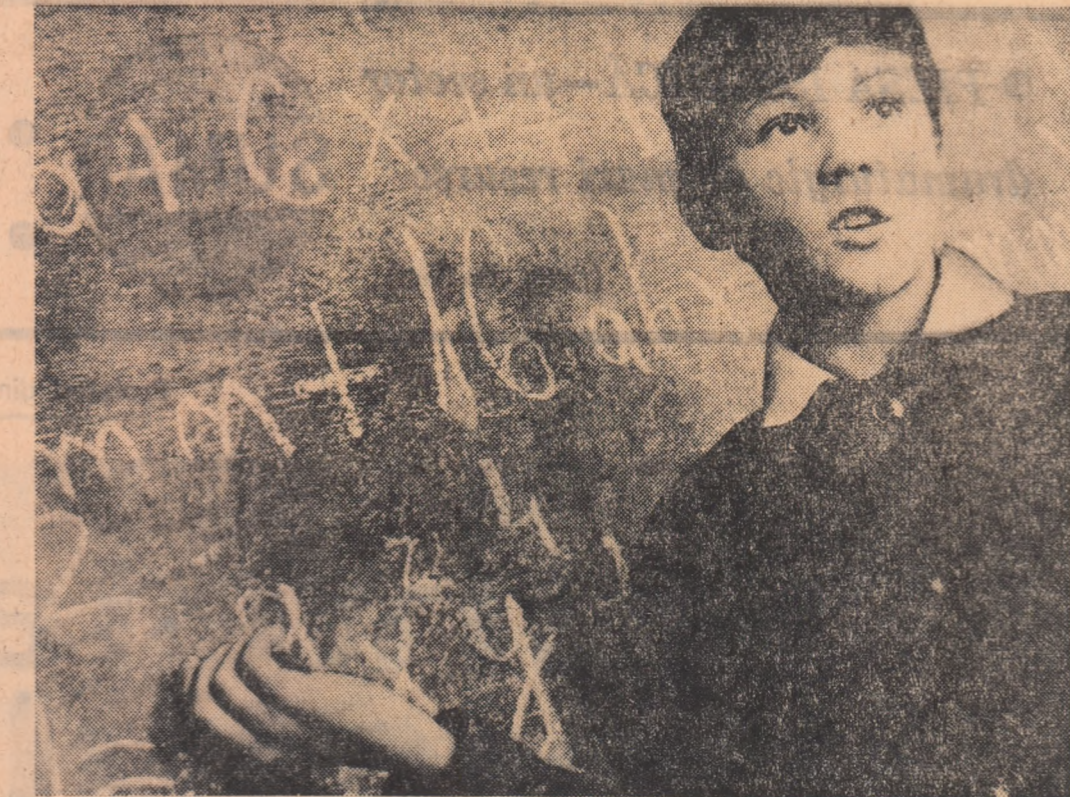
As propune noi soluții, cum ar fi inițierea unor colocvii, seminarii chiar, cu bibliografie stabilită, a unor cursuri de psihologie a elevului; în primul rând, aceste inițieri să ducă la popularizarea metodelor eficiente experimentate în alte școli.

Intrucât, asigurarea cadrelor necesare trecerii la școala generală de 10 ani va fi completă abia în 1975, considerăm că și generalizarea învățământului obligatoriu de 10 ani, pas de mare însemnătate în dezvoltarea școlii românești, ar trebui încheiată la aceiași date.

prof. LAURIAN RAICA
director
Liceul „Jacob Mureșanu”
Blaj

„Fondul documentar Lecca Morariu”

SUCEAVA (de la corespondența noastră). La Biblioteca artă a organizat un simpozion consacrat vechii și activității multiple desfășurate de Lecca Morariu, în cadrul cărui au fost prezentate comunicări și expuneri de către profesorii universitari Ion Negu-bucovinene dintre cele două războaie. Cu acest prilej, Co-

Bucuria succesului

Foto: GH CUCU

ARMONII SONORE

In colocviul din această săptămână
COSTIN MIEREANU și
IOSIF SAVA
discută despre:

— COSTIN MIEREANU: Decidându-ne de astă dată celei mai tinere instituții artistice a Capitalei — Studiul Conservatorului bucureștean, ți-aș propune să începem cu câteva cuvinte despre ultimul simfonion pe care l-am ascultat...
— IOSIF SAVA: Mai precis despre cele două prime audiții de muzică românească care ne-au revelat un tânăr talent cu totul promițător (Dinu Petrescu) și o orientare în procesul creator al unui compozitor cunoscut — Doru Popovici.
— C.M.: — „Simfonia brevis” a lui D. Petrescu este lucrarea sa

Ce părere ai de Simfonia lui D. Popovici?
— C.M.: Interesant că pentru prima oară compozitorul nu merge „înainte” în investigarea zonelor sonore încercând doar să reactualizeze frumusețile muzicii bizantine.
— I.S.: O idee ce și-a găsit o înaltă expresie în creația unui compozitor ca Paul Constantinescu.
— C.M.: Simfonia a III-a a lui Doru Popovici aduce în înscenarea noilor orientări o moment de liniște, de mare simplitate și fluentă sonoră.
Aceste două reușite pri-

— In același timp, să nu uităm că există și o orchestră de studenți cu o apariție cu totul sporadică în sala de concert.
— C.M.: Alături de programe simfonice, recituri vocale-simfonice, spectacole de operă (și aici pe lângă piese utile însușirii repertoriului belcantoului sint necesare programări frecvente și ale lucrărilor secolului nostru), Studiul ar mai trebui să devină centru dezbateri muzicologice a unor probleme legate de evoluția artei muzicale, de edificarea a publicului larg și, în primul rând, a studenților asupra orientărilor muzicii contemporane.

Inerțiile și perspectivele unor programe studentești

de diplomă. Studiile evoluției sale sînt cu mult mai înalțate. Am fost colegi și cunosc o serie de partituri care-l atestă ca un căutător fervent al unor noi modalități de expresie, mănușind chiar cu abilitate mijloace electronice ca în lucrările intitulate „Reflexe 68” și „Studii” pe care le vom putea asculta mîine seară la „Student-club”.

— I.S.: Simfonia audiată vădește într-adevăr o mișcă sigură în diriguirea unui masiv aparat orchestral, logică arhitectonică, o remarcabilă economie în vehicularea materiei sonore într-o lapidară formă ciclică.

me audiții pe țară subliniază valoarea Studiului Conservatorului — născut din dorința de a oferi studenților în artă, un „laborator de creație”, un mijloc de practică în producție, posibilitatea unui contact permanent cu publicul...
— I.S.: Dar să nu uităm că asemenea comandamente inițiale nu au fost urmăriți de perseverență...
— C.M.: De multe ori în locul primelor audiții studentești, programele sînt tributare unor nume prea des înfățișate și în repertoriile celorlalte ansambluri artistice, experimentele artistice sînt înlocuite cu lucrări cu totul nesemnificative și convenționale, iar în locul unei selecții riguroase a celor mai buni soliști din rândul studenților ni se oferă un catalog totalitar cu valori și nonvalori care nu pot asigura ținuta necesară.

— I.S.: De ce e nevoie, deci, ca orchestra de Studio (conceptă de la început nu ca o orchestră de studenți ci ca un ansamblu de profesioniști pentru a acompania) să-și programeze pentru a nu știu cîta oară o simfonie a unui toamă și nu lucrări ale absolvenților și studenților din ultimii ani ai claselor de compoziție sau piese din creația contemporană menite a introduce publicul larg, și în primul rând pe studenți, în universul muzicii noi?

— I.S.: — Fără îndoială, cele două conferințe cuprinse în întreaga agendă a anului trecut („Aspecte ale procesului de creație muzicală” și „Originalitatea transcripțiilor”) nu pot demontea o activitate educativă eficientă și înalte de toate imperioasă cerută de întreaga viață muzicală bucureșteană în condițiile impasului general al formelor muzicale.

— C.M.: După cite sînt informat, prin strădăniile neobosite ale prof. Victor Guleanu, rectorul Conservatorului, inițiator entuziast al unor modalități de afirmare a prestigiului primei instituții de învățămînt muzical, a țării, Studiul încearcă la ora aceasta reformulări menite să transforme concertele într-o tribună a tinerilor compozitori și a primelor audiții, într-o rampă de lansare a unor reale valori solistice, și, în general, o delimitare a profilurilor ansamblurilor.

— I.S.: Este o perspectivă cu totul promițătoare și am fi bucuroși ca orchestra de Studio, devenită o adevărată Orchestră a Conservatorului să ne ofere curînd prilejul unor aprecieri superlative la adresa activității sale.
— C.M.: Să încheiem. Despre ce vom discuta data viitoare?
— I.S.: Îți propun o temă de mare actualitate: măsura în care „Electrocul” asigură difuzarea realilor valori ale muzicii românești.

concrete au demonstrat că inginerii cei mai capabili sînt cei care n-au pierdut nici o clipă legătura cu producția, care au rămas în meseria lor pînă la terminarea facultății.
— E o modă această tendință de a te transfera în poziții de funcționar, recunoaște lacătulul Pestreu Teodor. Mulți cred că devin dintr-o dată superiori, că pleacă din uzină vor căpăta și calitatea de intelectuali. Și eu am terminat liceul, dar l-am făcut pentru mine, pentru a putea să înțeleg mai ușor nu numai problemele meseriei mele, ci și viața în general.

A DISPĂRUT PASIUNEA PEDAGOGICĂ DIN ȘCOALA PROFESIONALĂ?

— Motivele? Soluțiile? — se întreba și inginerul Hutanu Petre. Integrarea absolvenților școlii profesionale în producție continuă să constituie pentru noi o problemă care ne dă de furcă. Profesional, pregătirea lor este insuficientă. Iar din punctul de vedere al răspunderii față de sarcinile și îndatoririle lor de muncitori ei sînt complet nepregătiți. Mulți vin cu hotărîrea de a rămîne în uzină atîta timp cît le este necesar pentru a-și termina liceul ca

apoi să se transfere în alte funcții. Se pare că educația din școala profesională are multe lacune în ceea ce privește formarea atitudinii față de muncă. Elevii nu li se imprimă suficient sentimentul demnității muncii, al calității lor de muncitori și de cetățeni sînt inclinați să expedieze pasiunea necesară continuității și stabilității în meseria obținută în schimb unor preocupări adiacente. Profesorii care-l pregătesc sînt, în majoritatea cazurilor, ingineri din uzină, buni tehnicieni, dar mai puțin buni pedagogi. Or, cerințele actuale implică și o calitate înaltă de pedagog celui care predă o meserie. Pentru un inginer din uzină sarcina de profesor este o funcție pasageră care nu cere nici efort suplimentar, nici pasiune de educator. Și fără pasiune, elevii pe care-i pregătește din punct de vedere profesional nu pot deveni muncitori conștienți de rolul lor în producție. Poate ar fi indicat ca ministerul de resort să aibă în vedere și acest aspect al educării viitorilor muncitori. Profesorii ar trebui să pună un accent deosebit pe latura etică a procesului educativ, aceea care ajută la formarea unei generații de tineri muncitori care să înțeleagă că sarcinile lor de producție nu se mai rezumă la însușirea mecanică a unei meserii, ci la pătrunderea înțelegentă, rațională a muncii lor.

pus să epuizeze drumurile pe care evoluează sau de care se împiedică pasiunea pentru muncă. Dar aspectele reliefate sînt un punct de pornire a unor discuții de durată. Procesul educativ include și sarcinile care stau în fața organizațiilor U.T.C. în ce privește cultivarea unei atitudini juste, a răspunderii și demnității muncii. Înțelegerea teoretică de o sarcină de bază, această problemă este, însă practic expedită în aceste acțiuni șablon, cunoscute și răscunoscute de tineri, care nu mai pot trezi interes și cu atât mai puțin nu pot contribui la stimularea reală a seriozității ținuturii muncitor. Dorința de afirmare poate a se confunda în neori cu voința promovării cu orice preț în simple posturi în marginea producției — locul adevărat și sigur al afirmării. Ne întrebăm dacă promovarea aceasta poate fi solicitată oricum, ca o simplă ofertă a unui ins cu mentalitate de funcționar birocratic pus pe avansare ori ea trebuie să fie — pentru a fi reală! — rezultatul unei selecții îndelung chibzuite, în acord cu cerințele producției și nu periclitind soarta acesteia. Credem că această din urmă alternativă este cea acceptabilă, dictată de atitudinea înaintată, comunistă față de valoarea socială a muncii.

Ancheta noastră nu și-a pro-

CALINA BĂDULESCU

Absolventul liceului seral nu este viitorul funcționar al uzinei!

(Urmare din pag. 1)
— Acum, după aproape 8 ani de strungărie, cred că m-am născut cu pasiunea pentru strung — consideră Beldiman Petre de la atelierul de mecanică ușoară. Mesteream mereu cite ceva și mă bucur cînd pot să realizez un lucru util.

Aflu că Beldiman a cîștigat Olimpiada mesierilor pe sector și s-a clasat pe locul al III-lea în concursul orășenesc.
— Eu terminasem școala profesională cu calificarea de cazangiu. Aici, în uzină, am descoperit că îmi place mai mult meseria de lăcătuș constructor (Birzoianu Constantin — atelierul de mecanică grea). E mai complexă, lucrez cu desene, cu măsurători. E o meserie pe care o gîndești, nici un lucru nu e făcut din rutină, te obligă mereu să-ți pui probleme, să le găsești o rezolvare.

— Meseria mea seamănă cu a unui pictor — mi-a spus Serbănescu Ion, oleier topitor la secția turnătorie-otei. Urmărind topirea oțelului un meseriaș bun poate du-noste fazele procesului după culoarea pe care o capătă metalul, după nuanțele care diferențiază temperaturile. Știu că e una dintre cele mai grele meserii, cu condiții de muncă oboșitoare, dar satisfacțiile pe care le am sînt o compensație suficientă.
— Amîntîndu-și de începuturile muncii sale de sudor, Dragu Dumitru a zîmbit nostalgic:

— Aparatul de sudură mă atrăgea ca un magnet. După ce am deprins bine meseria și maistrul mi-a încredințat prima lucrare independentă, am lucrat fără opriri. Îmi venea să rămîn și să dorm lângă aparatul de sudură...
— Închise în cuvinte, pasiunile pierd, poate, din intensitate. Dar rămîn la fel de valoroase, la fel de determinante pentru un om, rămîn rezervele cele mai prețioase ale bucuriei de a munci, de a te dăruți unei munci. Mulți dintre tinerii muncitori cu care am discutat au remarcat că nu e suficient să începi o muncă cu pasiune; trebuie să ai puterea să o continui, să o susții la aceiași nivel de intensitate chiar dacă pe parcurs greutățile sau neplăcerile se ivesc, chiar dacă te pîndesc tentațiile unor pasiuni lătrălnice, mai ușor de realizat, dar și mai ușoare ca valoare.

— Pasiunea este întotdeauna gravă, te maturizează și îți coordonează eforturile, întreaga activitate, conchide lăcătușul Mircea Dinescu.

CURSUL OFERTELOR DE PROMOVARE E ÎN CREȘTERE!

În anul școlar 1967-68 proporția muncitorilor care urmează cursurile liceului seral a crescut cu 60 la sută față de numărul elevilor înscriși anul trecut. Creșterea conturează un proces firesc care, după datele semnate pînă acum tînde să devină un fenomen general. Intensificarea producției, nivelul tot mai crescut al cunoștințelor profesionale atrage după sine această afliuență a tinerilor muncitori spre liceele de cultură generală.

Tovarășul inginer Petre Hutanu — șeful serviciului de organizare a muncii — mi-a declarat:
— Alături de această firească aspirație a celor tineri de a-și lărgi orizontul de cultură generală, apare în interiorul uzinei tendința ca acei muncitori care absolvesc cursurile serale ale liceului să solicite transferul din posturile de muncitori calificati în diferite meserii în posturi de tehnicieni sau funcționari ai aparatului tehnico-administrativ.

Fără a cunoaște o cifră exactă, și tovarășii ing. Hutanu Petre și tovarășii care lucrează la serviciul personal, recunosc că această tendință se manifestă la o apreciazabilă parte dintre absolvenții liceului. Un calcul sumar demonstrează însă, că ofertele sînt în număr mult mai mare decît necesitățile pe care le are uzina, că foarte puține din cererile de transfer pot fi rezolvate conform posturilor de tehnicieni existente. Mă interesează dacă această avalanșă a ofertelor exprimă dorința firească de promovare, de afirmare sau reprezintă o simplă trecere?
— La locurile lor de muncă, în uzină, acești tineri sînt muncitori valoroși, buni meseriași cu categorii de salariizare care le permit retrimitul materialelor mari. Ca tehnicieni, în afară de faptul că salariul se micșorează, ci pierd legătura cu munca, cu meseria pentru care s-au pregătit.
— Cuceru Ion a fost, pînă nu de mult, un foarte bun recti-

Dans

Foto: MIHAIL GODEANU

fiator, cîștigînd 1800-2000 lei lunar. A absolvit liceul și s-a transferat pe postul de tehnician II la serviciul documentare. Munca în uzină îl pasiona și totuși... Întîmplarea a făcut să-și întîlnească pe Cuceru într-o încăpere plină de dosare, de hîrți... un loc de muncă care nu mai amîntea — cel puțin pentru el — prin nimic de uzină.
— Era obositor să lucrez în trei schimburi, mereu murdar... E drept că aici cîștig mai puțin, dar pot să mă îmbrac mai îngrijit, cu cămașa albă...
— Și eu mă gîndesc să trec tehnician — mi-a declarat lăcătușul Stan Dumitru. De aceea am făcut școala, că să pot avansa, să muncesc mai ușor... Aspiranția spre mai bine este o condiție a existenței umane. Dar în contextul discuției noastre acest „mai bine” se cere delimitat și analizat mai atent. Trei ani de școală profesională, apoi cîțiva ani de producție în care eforturile din uzină au fost conjugate cu eforturile depuse pentru terminarea liceului. Între timp, promovarea în categorii de salariizare mai bune, cîștigarea unei experiențe de muncă, a unei priceperi sporite în meserie... Și deodată, drumul ascendent este oprit de această dorință de a munci mai comod, mai ușor, de a scăpa de salopetă, de a renunța la toate satisfacțiile de care ne vorbese Dinescu și Birzoianu și Serbănescu. În schimbul mănecelor și gulerului tare — pe care, de altfel, nu vedem de ce

nu le-ar purta oricum! — a unui scaun de birou, a unei munci cu satisfacții discutabile în raport cu scopul pregătirii lor.
Bacalaureatul, se vede din aceasta, ca o treaptă de ascensiune spirituală se confundă adesea cu o pistă de lansare spre o activitate funcționărească în total dezacord cu meseria pentru care s-au pregătit. Mai ales în condițiile în care este nevoie de muncitori calificați, capabili să facă față unor sarcini de producție din ce în ce mai complexe. Evoluția pregătirii tînărului muncitor trebuie să fie în concordanță cu evoluția tehnicii, cu perfecționarea metodelor de muncă. Orizontul mai larg al unui absolvent de liceu îl dă posibilitatea să asimileze mai rapid, să se integreze mai bine viitoarelor sarcini de producție, din ce în ce mai complexe, solicitînd nu numai o mai sporită pregătire profesională, dar și o intensificare a capacității de receptare a noului, și de loc în ultimul rînd, o înaltă ținută etică. A-ți iubi meseria, a fi pasionat de ceea ce faci înseamnă a căuta să dăruți muncii tale nu numai efortul obligatoriu, dar și unul suplimentar, tradus prin evoluția teoretică și culturală, prin obținerea unei calificări superioare alt în meserie cit și pe scara cunoștințelor de cultură generală.
— Frezorul Alexandrescu Ion îmi vorbea cu mîndrie despre mașina pe care lucrează, unică în uzină.

Km. 0. De fapt, Calea Plemei nr. 61 — Casa de cultură a studenților bucureșteni — locul de întâlnire a celor 1740 de tineri înfrunțiți duminică dimineața de comisia de turism a centrului universitar la cea mai mare excursie refăcută de memorie mai nouă a studenților. Către orele 6, de pe toate arterele din jur se revărsau adevărate flu-

In preajma Bustenilor, microfonul e pus din nou în funcție. Alexandru Părieșanu, student și ghid (o mențiune specială pentru Centrul universitar București, care a recrutat și pregătit 150 de ghizi din rândul studenților) anunță apariția în stința, pe Caraiman a vestitei cruci. Patruzeci de perechi de ochi — minus două — lu-

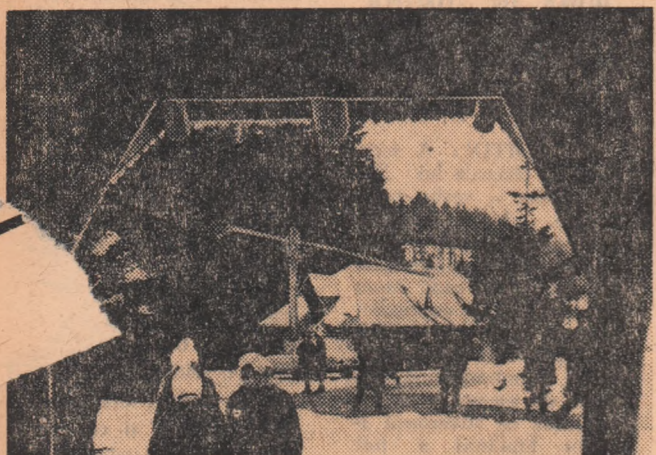
REPORTAJ DE-A LUNGUL A 186 KM

vii de tinerete în această deltă a veseliei. Vocă, chemări repetate pe vânt, risete. La orizont, un soare se rotunjește, împlinindu-se. Ca la un semnal magic, cele 36 de autocare pornesc motoarele. Caravana, se pune în mișcare. Direcția — Poiana Brașov. Ora 6.30. ...Părăsim Capitala pe la punctul Băneasa. Lăsam în urmă Casa Scintei, aeroportul, pădurea. Dincolo de Otopeni începe cîntecul. Un amplitud sonor îmbătrîșind împrejurimile, case și locuri, cîmp și copaci, trezind totul la o nouă zi.

Km. 60. Trecem poarta Ploieștilui. Traversăm orașul pe artera principală. Spontan, un Gaudeamus pentru colegii de aici, pentru cel mai tânăr centru universitar al patriei. Intre km 70 și 90. Peisaj obișnuit Studiu „omului de lingă tine” s-a încheiat. Încep confidențele. Autocarul excursiei — univers pe două osii.

Km. 92 De-a lungul geomului luncă animăția citadină a Cimpinei. Trăcem fără oprire. Ne anajam în primele serpentine. ...Bariera. Escală fără voie. Coborim. Se aprind țigările. Minuetele se scurg leuze. Lîngă un autocamion, un șofer suduie: „Jumătate din viață mi-am petrecut-o aici, în barieră, la Podul Vadului”. Intervențiile pe lingă acar sînt inutile. Bariera este electrică.

Traversăm Breaza. În defuzoare răsună „Perința”, prilej de amintire ad-hoc (din păcate, nu și pentru ghidul a satului Bătrîni, din apropiere, locul de băstina al „Perinței”, cîntecul care a făcut, în numele prieteniei, inconștientul lumii. ...La întâlnirea cu muntele, cîntecul încețază brusc. Grandioarea nu acceptă dualitate. Numai privirile ard puternic, sfredelind înălțimile. Muntele răspunde cu ecouri prelungi din cornul coarilor. În jur, desprîși ireal din peisajul immaculat al zăpezii, brazil își rotesc mustățile în vînt, ca pe uriașe ace de ceasornic. Sînaia, orele 9,27.

Popas la Șura Dacilor

(Urmare din pag. a I-a) Prima noastră grijă a fost discutarea în toate organizațiile U.T.C. din întreprinderile și instituțiile județului a lucrărilor Consfățuirii, cunoașterea lor temeinică, studierea aplicării viabile a acestor măsuri în condițiile specifice ale fiecărei organizații. Intr-un cuvînt, elaborarea unor programe de activități menite să satisfacă gustul și cărta tinerilor. — Cum? — A acut loc o selecție foarte dificilă, deoarece propunerile tinerilor depășesc obișnuita gamă a preocupărilor noastre de pînă acum. De aceea selecția a fost făcută atent, cu grijă; s-a mers la maximă diferențiere, la nuanță, la subtilitate. Așa puncta cele sustinute pînă aici cu câteva exemplificări desprins din programul de activități al comitetului județean. În urma consultării tinerilor am sesizat o acută predilecție (firască de altfel, în contextul larg al

nece și fereaștră. Undeva, în spatele autocarului, un băiat și o fată, cu privirile îmbrățișate, nu receptează panorama de dincolo de geam. Cîneva se sesizează: Paul nu vede Caraimanul. Replica o dă altcineva: El vede, însă, poate, mai a-dincă... Mici ironii!...

Cu Predealul ne-am întâlnit la km. 145. Și de aici, tot prin serpentine, printră văi și munți de o neasemuită priveliște deschidem zarea, pătrundînd în largă Tără a Birsei. Șoseaua se desășoară nesfîrșită, strălucind de o parte și alta de flacăra verde, dreptă, a popilor. La intrarea în oraș ne întâlnim cu o altă caravană, nu mai puțin matestuoasă: cele mai noi mașini ale Uzinelor „Steagul roșu” pornite în rodaj.

În Brașov vizavi de hotelul „Aro”, o haltă de zece minute. Foarte mulți coboară, preferînd să continue, mai tîrziu, drumul cu cursa locală. În hotelul hotelului, Rita Pavone și Jean Claude Pascal dau autografe.

Km. 186. Poiana Bra-

preocupărilor contemporane) a celor mai mulți dintre ei pentru știință și tehnică. Avem în întreprinderile județului foarte mulți inovatori tineri și prima noastră acțiune, deosebit de alte, consistă în organizarea unei consfățuirii a tinerilor inovatori și a unei expoziții cu cele mai reprezentative lucrări ale lor. S-a conturat, de asemenea, tematica altor două cicluri inedite pentru utociștii din industrie: „Profilul celebru” (medaliaoane dedicate marilor oameni de știință al lumii) și „Pionierii ai științei și tehnicii românești”. Citind din inițiativele mai vechi, cum organiza anul acesta cea de-a treia sesiune tehnico-științifică a tinerilor ingineri, tehnicieni și studenți. Se află în curs de desfășurare olimpiadele pe meserii, cîștigă tot mai mulți adepți concursul „Prieten al cărții tehnice”. Insistînd mai profund decît pînă acum asupra valorii educative, vom continua acțiunile de permanentizare a tinerilor pe șantierul de construcții, cărora li se vor a-

O CONCURENȚĂ NELOIALĂ: AMABILITATEA CUMPĂRĂTORULUI ȘI INSENSIBILITATEA FURNIZORULUI

„In iarnă aceasta am cumpărat o pereche de pantofi bărbătești produși de Fabrica de încălăminte „Arădeana” din Alba Iulia — ne relatează profesorul Voicu Gh. Vasile din comuna Ciofrîngeni — regiunea Argeș. În aceeași zi i-am și încălțat, după care am plecat la școală, la o distanță de circa 1 km. Cînd m-am înapoiat am constatat cu mirare că unul din pantofii luase apă. (I se desășoase talpa). Deși nu sînt din cei chițbușari care caută o cît de mică defecțiune pentru a porni reproșuri-

le, îndreptățit fiind, m-am adresat peștionarului de la cooperativă. Acesta, evident, nu putea să-mi schimbe, m-a sfătuit să-i trimit fabricii. Zis și făcut. I-am curățat, i-am împachetat frumos și i-am pus la poștă. După mai bine de o săptămînă i-am primit „reparații”, cu șucele de rigoare. I-am încălțat și din nou ghinion — s-au desășcut!”

Oare nu e vorba aici de o totală insensibilitate față de cumpărător? Nu sînt încălcate normele de etică ale producătorului care după ce

ce produce marfă proastă e și insensibil și superficial la adresa cumpărătorului? Necuviința față de public e uneori autentificată cu ștampile și iscălituri ale unor cooperative de deservire, sau se ascunde chiar și sub zîmbetul politicos al unor funcționari sau meseriași care te duc cu vorba. Pentru că, neștiți dumneavoastră, neștiința își are nuanțele ei! Între cel ce răspunde răstît și amabilul care te amîndă pe o zi pe alta e o diferență. Pe primul îl detectezi ușor, pe al doilea îl crezi o dată, îl crezi de două ori... și timpul trece.

Sase drumuri din Iași la București a fost nevoită să facă Berbu Lucia, funcționară la procuratura orașului Iași, pînă cînd meseriași băștîni de la Casa de modă i-au onorat comanda. Alteori, insensibilitatea producătorului — sau s-o numim mai exact neștiință — devine pentru unii, o a doua natură. O reparație a fost făcută prost, dar responsabilul unității din umeri nedumerit și, ca și cum n-are avea nici o obligație, te programează din nou, „după rînd”, în luna viitoare. „Pe 2 octombrie 1967 am cumpărat de la Curtea de Ar-

geș un aparat de radio „Delta”. Trec peste amănunte ca bucuria familiei, etc. etc. și ajung în jurul datei de 23 decembrie, cînd apăsînd pe clapa „U.L.” aceasta a binevoit să sară de locul ei rupîndu-se un picioruș. Ce să fac? M-am dus cu el la cooperativă „Unirea meseriașilor” din Curtea de Argeș. Reparat, primise garanțiile tehnicianului.

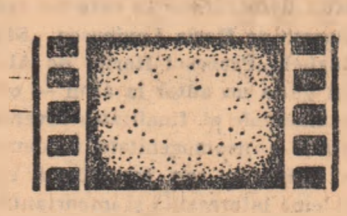
— Nu vă fie teamă, nu se va mai rupe. În altă zi rămîne. M-am urcat în „Rata” și am ajuns acasă. Il deschid și schimb posturile. Se repetă zgomotul cunoscut și mă așez obligat să fac cale întoarsă spre cooperativă de reparații.

— N-are baterii, îmi spune meșterul după ce-l încearcă. — L-am luat sub braț și am plecat după baterii. L-am pus bateriile dar continua să ta-că. Din nou la cooperativă, din nou amîndă, din nou alte și alte zile pierdute. Mi-am pierdut orice răbdare. După ce cheituisem cu drumul se chinam pește o sută lei, mi-am luat aparatul, tot stricat, și acum îl tin sub pat.

Cum se poate tolera o asemenea atitudine față de public? Se întrebă pe bund dreptate corespondentul nostru Voicu Vasile.

Pantofii de comandă te sînt? „Nu-i nimic, zîmbesc-te meseriașul, îți refuză și tu restituie bani...” O, și ce sîntă nevinovăție poți citi pe chipul lui! La asemenea sesizări unele cooperative sau instituții dau niste răspunsuri din tonul cărora se oțecite un fel de neștiință formalistă: „s-au luat măsuri”, „ominații au fost criticați”, „ne luăm angajamentul...” Dar măsurile — propriu-zis — nu sînt pomenite în totdeauna. Său dacă sînt pomenite au un caracter pur formal. VIORICA DIACONESCU

CINEMATOGRAFE

- Răpirea fecioarelor: PATRIA — 10; 12,15; 14,30; 16,45; 19; 21,15.
- O lume neună, neună, neună: GLORIA — 13; 16,30; 20; FLOREASCA — 13; 16,30; 20.
- Eroii de la Telemark: REPUBICA — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,45; 21,30.
- Sîntuș 10. pîndă: LUCEAFĂRULUI (completează Atențiune, ciupercl) — 11,15; 13,30; 16,15; 18,30; 20,45. BUCUREȘTI — 10,30; 12,30; 14,30; 16,45; 19; 21.
- Leul african: SALA PALATULUI (seria de filme 2277 — ora 17,30 și seria 2282 — ora 20,15).
- CAPITOL (completează Năică pleacă la București) — 11; 13; 15; 17; 19; 21.
- Bistemele rubinului negru: FESTIVAL — 11; 13,30; 16; 18,30; 21; FEROVIA — 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21. EXCELSIOR — 12,30; 14,45; 17,15; 20. MODERN (completează Cîntecul în lemn) — 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
- Am înfîlțit țigani fericiți: CENTRAL — 11; 13; 15; 17; 19; 21. GRIVITA (completează Atențiune, ciupercl) — 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30. MELODIA (completează Cîntecul în lemn) — 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45.
- Doi colonei: CINEMATICA — 10; 12,30; 16,30.
- Cel șapte samurai: VICTORIA — 15; 16,30; 20. VOLGA — 9,45—13 în continuare; 16,30; 20.
- Careta verde: LUMINA (completează Pași spre Brăncuși) — 9,30 — 16,15 în continuare; 18,45; 20,45.
- Program pentru copii: DOINA — 9; 11,15; 13,15; 15,15; 17,15; 19,15.
- Contele Bobby, spaima vestului sălbatic: DOINA (completează

Viața începe la 40 de ani) — 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.

- Cînd tu nu ești: UNION (completează Mai bine să prevenim. Profilaxia TBC) — 14,30; 16,30; 18,45; 20,45.
- Așteptina din insula păsărilor — Creierul — Lupta internă a speciilor — Cu dansatorii maghiari în Grecia — Gustav stie mai bine: TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
- Impuscături pe portativ: GIULEȘTI (completează Atențiune ciupercl) — 15,30; 18; 20,30. BUCUȘI — (completează Salul, Kenya) — 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30. MIORITA (completează Lu, Mircea Voievod) — 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
- Lordul din Alexanderplatz: INFRAȚIA ÎNTRE POPOARE — 15; 17,30; 20.
- Un nabab maghiar: DACIA (completează Orizont științific nr. 13 din 1967) — 8,30—21 în continuare.
- Moartea după cortină: BUREȘTI (completează Miracolul) — 15,30; 18; 20,30.
- De trei ori București: CRÎNCASI — 15,30; 18; 20,30.
- Pantera neagră: UNIREA (completează Lăura celor mai buni) — 15,30; 18; 20,15.
- Valețul de pică: TOMIS (completează Cîntecul în lemn) — 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30. FILARMIA (completează Pinea noastră) — 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45.
- Dimineți de iarnă: FLACĂRA (completează Orizont științific nr. 12/1967) — 15,30; 18; 20,30.
- Dragostea unei blonde: VICTORIA (completează Flora australiană) — 15,30; 18; 20,30.
- Loana: POPULAR (completează Incercări) — 15,30; 18; 20,30.
- Nu uita gara Lugovă: AURORA (completează Filul II) — 11,15; 13,30; 16,45; 18; 20,30.
- Căcarea: AURORA (completează Dați-mi un calmant) — 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45.
- Neamul Șoimăreștilor (ambelerele serii): MUNCA (completează Pe drumul măiestriei) — 15,30; 19.

REPORTAJ DE ANTICIPAȚIE

NOUĂZECI DE HECTARE DE RECREAȚIE

(Urmare din pag. a I-a) te ea ceea ce duce la o pierdere de calorii pe parcurs. Mai devreme sau mai tîrziu, inovația acestei stări de lucruri au fost stabilite. Dar oare numai asta e suficient? Sigur că e bine să se știe de unde provine această anomalie de construcție, dar este necesar ca această constatare să fie însoțită de măsurile necesare remedierii.

Într-o colonie în care locuiesc peste 1000 de muncitori, existența unui club este absolut necesară. Și aici există un club, dar felul cum este dotat și utilizat îl sco-

„...Mai aveam o sută de metri, cînd m-am oprit, clătina de țărîna unei prea puternice percepții. Cum mergeam ca peș întins, vînd să ajung în câteva clipe, un val de aer putred s-a abătut dîndu-mă peste mine. O duhoare venea, ca o ceață. Eram singur într-un infern olfactiv. Valurile de puatoare năvăleau...”

Organismul protesta violent, se contorsiona, înnebunea în repulsi.

Așadar asta e Valea Plîngerii! GEO BOGZA — 1934

Mai precis, asta a fost Valea Plîngerii. În anul 1964 Statul Popular al Capitalei a hotărît transformarea acestui teren insalubru, care se întinde pe o suprafață de peste 90 hectare, într-un parc. Bătălia începută de tineri e în plină desfășurare.

Intr-o după-amiază de vară... Coborîm din troleibuz asudați, cu gurile uscate, căutînd în aer liber răcoarea salvatoare. Arșița ne impresară din toate părțile ca o pică. Deodată, în stînga noastră, ca o halucinație, un arbore spumos de apă, înăl-

un du-te-vino de virste amestecate. Se înseacă. Atrăși de acorduri armonioase ne îndreptăm spre unul din capetele locului. Un teatru în aer liber, cit o jumătate de stadion, ne invită la premiera feerică a unui ballet, care se desfășoară între apă și cer, pe scena plutătoare...

„Acesta șor fi cîntecul din principalele puncte de atracție ale parcului — îmi spune arhitectul VALENTIN DONOSE, șeful proiectului de sanare și salubritate a Văii Plîngerii. Anoi lăsa din mîna bagheta cu ajutorul căreia te condus, printre petele de culoare și liniile sinuoase întortochiate care acoperă cîteva metri pătrați de perete, reprezentînd viitoarea înfățișare a celor peste 90 hectare ale Colocului.

— Care este ideea de bază a proiectului? — Se realizează o valorificare superioară a potențialului peisagistic. Valea, limitată pe trei părți de un relief extrem de abrupt, este deosebit de interesantă din punct de vedere. Mai ales pentru București, oraș de cîmpie, unde formele de relief mai expresive sînt foarte puține. Diferențele de nivel de 18—20 metri (înălțimea unei construcții cu șapte etaje), care se înalță de la nivelul apei, peștejos ale văii de platforme de relief foarte înalte, asigură priveliști foarte variate în orice direcție. De la cotele superioare putem arunca o privire de ansamblu asupra întregii văi și chiar mai departe, asupra unei bune părți a orașului, unde se văd siluetele optimiste ale marilor ansambluri de locuințe din sud. Acestă zonă — a cărei stare trecută a prezentat-o atît de plastic Geo Boaza — este foarte potrivită prin poziția și configurația terenului pentru o realizare peisagistică de primă importanță în București.

TELEVIZIUNE

- 17,30 — Pentru cei mici: Povestiri pe degete: „Banul muncii” de Al. Mitru.
- Prezintă Brîndușa Zaita-Silvestru.
- Filmul: „Kiri clownul”.
- 18,00 — În direct: Apele și protejarea lor. Transmisune de la Comitetul de Stat al Apelor.
- 18,30 — Curs de limba franceză (lecția a 7-a).
- 19,00 — Pentru tineretul școlar: „Reportaj în alb”. Aspecte de la Alpinada tineretului.
- 19,30 — Telemagazinul de seară.
- 19,50 — Buletinul meteorologic.
- Publicitate.
- 20,00 — Filmul serial: „Thierry la Fronde”.
- 20,26 — Album de poezie: Geo Dumitrescu.
- 20,35 — Anchetă T. V. Cum se distrează tineretul?
- 21,00 — Stafeta — film realizat de televiziunea cehoslovacă.
- 21,15 — Istoria teatrului românesc: I. L. Caragiale (II).
- 22,45 — Telemagazinul de noaptea.
- 23,00 — Închiderea emisiunii.

al istoriei. Pe scenele gătene se ridică în martie, pentru prima oară, cortina întielor reproduceri în public ale Ansamblului tineretului, înfîntat la nivelul județului. Un ansamblu similar este în curs de realizare și în municipiul Tecuci. Enumerînd și precizînd pentru amănunțirea unor spații de agrement ale tinerilor, a unor ringuri de dans și crearea unui club-bar în Galați, lista noităților în acest domeniu s-ar apropia de sfîrșit. Zic s-ar apropia, pentru că noi continuăm numeroase alte acțiuni de mai înainte, care și-au cîștigat adeziunea tinerilor. Aș aminti aici numai dialogul „Tineretea cîntă”, a cărui fază finală are loc în luna mai.

— V-aș ruga să subliniem un alt domeniu la fel de important — sportul și activitatea turistică — în care pașii de pînă acum s-au dovedit întrucîtva timizi, mai ales în ceea ce privește turismul.

— Cunoșcînd și noi contextul inițial al lucrurilor, ca și perspectiva acestui deosebit

CONSULTAREA—SURSĂ INEPUIZABILĂ A ACȚIUNILOR NOASTRE

drea, la întîlnirile ce vor avea loc, foști voluntari pe șantierul naționale de la Bumbăști-Licezezi, Lunca Prutului, Salca-Vișeu mulți dintre ei astăzi ingineri în întreprinderile gălățene. Tinerii care au un stagiu mai mare pe șantier, care și-au însușit o meserie și s-au integrat în activitatea permanentă a șantierului li se înmînează diplome și felicitări din partea comitetului județean U.T.C. Fiecare astfel de acțiune este însoțită de carnavale, seri cultural-distractive etc.

Cunoșcînd o mai veche și statică preocupare a fostului comitet regional U.T.C. pentru valorificarea folclorului acestei regiuni, participînd la izbutitele festivaluri tradiționale de la Soveja și Năruja (azi aparținînd județului Vrancea) l-am întrebă pe to-

varășul Vasile Carolică despre intențiile comitetului județean în această direcție. — Aparent, s-ar crea impresia că pe undeva va trebui să rămînem deficițari. Aparent numai, pentru că, de fapt, noua organizare administrativ-teritorială este de mare însemnătate pentru activitatea de cîntă a comitetului nostru U.T.C., fie și numai din acest punct de vedere. Am descoperit, cu acest prilej, resurse neabătute de bogate în ceea ce privește valorificarea educativă a tradițiilor noastre populare, arii în actualul nostru județ cu un bogat tezaur folcloric care, deși unu, în parte cunoscut, s-au bucurat de o mai puțină atenție din partea noastră. Nu va trebui decît să le oferim prioritatea de cîntă. Așadar, lan-

săm de pe acum încetîta pentru această vară la primele două festivaluri ale cîntecului, portului și dansului popular din zona Buciumeni-Tecuci și Bujor, cu concingerea strălucirii unor noi stele în constelația mai largă a Nărujei și Tării Vrancei. Și pentru că ne aflăm la acest capitol, în curs de elaborare placheta de versuri „Cîntec de început” cu cele mai izbutite creații ale elevilor. La sfîrșitul lunii mai sau începutul lui iunie vom organiza și altă inedită acțiune tinerescă, relînd-o apoi an de an: „Sărbătoarea salcîmului”, care se va desfășura în uriașul amfiteatru vegetal al pădurii Hanul Conachi, prilej totodată de interesante retrospectivă în trunchiul de aur

domeniul al muncii de viitor, nem strădui, pe cit ne-a stat în putință, să-i ieșim în întîmpinare cu inițiativa de bun augur. Avem ce-i drept o experiență frumoasă în organizarea excursiilor și drumețiilor, în special pe Dunăre. Vom extinde aceste acțiuni, corespunzător cotei stăchetei actuale. Vom însoți drumețiile pe Dunăre de susținerea unor programe cultural-artistice variate în locurile de popas. În 11 comuna mai mari (Iești, Nicorești, Bujor, Berești, Fechea etc.) vom organiza duminici cultural-sportive. Alte manifestări sportive complexe vor avea „adrese precise” ca: „Cupa constructorului”, „Sărbătoarea pescuitului” etc. Ne străduim, de asemenea, ca prin muncă voluntar-patriotică să antrenăm pentru această arăt două puncte turistice ale tineretului, unul în pădurea Gîrboavele și celălalt pe malul Durdii. Cum spuneam, ne străduim să existe o preocupare intensă, căutăm cele mai propice soluții. Pentru că proiectele sînt mult mai numeroase.

I. ANDREIȚA

Apariția în ultima vreme a unor foarte interesante lucrări cu subiect istoric oferă niște repere solide perspective asupra unui întreg sector din dramaturgia noastră.

Factura foarte diferită a lucrărilor la care ne referim în primul rând („Petru Rareș” de Horia Lovinescu, „Săptămâna patimilor” de Paul Anghel, „Procesul Horia” de Al. Voitin), relația — mult diferită de a un autor la altul — cu istoria, cu evenimentele și documentele ei, finalitatea diversă a operațiilor artistice dovedesc o neomogenitate fundamentală a dramaturgiei istorice. Existența sau inexistența categoriei literare, desigur o problemă interesantă și importantă într-un anumit plan, nu ne interesează însă aici ca atare, ci numai în măsura în care discuția precizează aspecte concrete ale unui anumit grup de lucrări, dissociind modalități, luând act de multitudinea posibilităților de creație pe care le oferă acest domeniu de inspirație.

Piesa istorică

RAPORTUL ÎNTE
FICTIUNE
ȘI EVENIMENT

AL. PALEOLOGU: Constituie piesa istorică un gen literar? Afirmatia nu este ușor de făcut. Există de fapt foarte puține lucrări care pot fi numite piese istorice. Deși sunt foarte multe piese — noiaone! — care se referă la istorie sau măcar pretind asta. De pildă, acele lucrări despre figuri ale trecutului realizate cu un minimum de informație, cu un minimum de spirit critic față de cunoștințele așa-zis istorice. Dar aceste lucrări nu sînt decât o hagiografie de calitate artistică minoră. Pot oare aceste producții mediocre și efemere pleda pentru existența unui gen aparte?

Apoi sînt acele mari lucrări dramatice cu subiect istoric: tragediile shakespeariene, sau — din acel suvoi de „piese istorice” care s-au scris în perioada „Sturm-und-Drang”-ului și a romantismului german — „Götz von Berlichingen” și „Egmont” de Goethe sau „Moartea lui Danton” de Büchner, cîteva — destul de puține — mari creații, care de fapt sînt și nu sînt „istorice”. Ele pleacă de la istorie — personalități, evenimente, conjuncturi, dar ceea ce e interesant și meru viu în ele nu ține atât de istorie cît de esența omului, de condiția lui. Cum spune Jan Kott într-o remuinită lucrare despre Shakespeare, în tragediile shakespeariene nu interesează propriu-zis istoria ci forțele pe care ea le declanșează în personalități, modul în care aceste forțe se divid sau fuzionează, modul în care ele deschid personajelor niște traiectorii fatale. De aceea aceste lucrări sînt mereu interesante, pentru că ele ne preocupă, prin datele umane și trans-umane statice pe care le fixează. Deci pentru că sînt opere de ficțiune. Și ca ele, celelate menționate — ale lui Goethe sau Büchner.

Există atunci o „piesă istorică”?

Iată două mari lucrări inspirate din istorie: „Danton” de Camil Petrescu și „Petru Rareș” de Horia Lovinescu.

Dar „Petru Rareș” nu relatează evenimente, nu înscenează fragmente de cronici. E o meditație asupra puterii, asupra raporturilor dintre destinul individual și istorie. Ficțiunea primează. (Ficțiunea înseamnă inventare de fapte și evenimente fără precedent, ci o recreare a evenimentului cu mijloace proprii, într-o perspectivă proprie).

Chiar și „Danton”, în care, se știe, informația e extrem de scrupuloasă, este de fapt o operă de ficțiune. Fără să conțină evenimente inventate este o operă de imaginație, pentru că nu aglomerează fapte, ci instaurază o realitate a spiritului.

În acest context este bine să existe diverse modalități de abordare a istoriei, printre care un loc însemnat are și cea ironică demitizantă, utilizată, exemplar de Bernard Shaw, Anouilh, sau Dürrenmatt.

A pune în scenă date scoase din documente nu înseamnă a face literatură. A face, plecînd de la documente, operă de imaginație, înseamnă oare literatură istorică?

UN SECTOR DRAMATURGIC DE MARI RESURSE

Ca orice alt domeniu al vieții, istoria oferă cu generozitate teme creației. Dar poate fi acesta un argument pentru stabilirea unui gen aparte? De vreme ce numai depășind, negat prin imaginație, evenimentul istoric intră în sfera artei?

Asadar nu poate exista o literatură istorică propriu-zisă (ci inspirată din istorie) pentru că literatura înseamnă ficțiune. Dar există diferite grade de apropiere a scriitorului de istorie, de prelucrare sau ignorare a documentelor. De pildă, între „Petru Rareș” și „Săptămâna patimilor” diferența e „exactitate” istorică este sensibilă.

HORIA LOVINESCU: Cred că misiunea piesei istorice nu este să refacă evenimentele. Nici nu ar putea de altfel realiza acest lucru. În „Petru Rareș” multe evenimente sînt reale, dar altele sînt imaginare. Dacă aș fi scris despre Tepeș n-aș fi ținut seama de evenimentele ci doar de datele personalității domnitorului. Lucrînd acum la un scenariu despre Ștefan cel Mare, sînt foarte stînjinit de faptul că fiind adine pătruns în conștiința publică, personajul se opune unei reinterpretări substanțiale, obligînd la tradiționalism.

Model pentru piesa istorică nu cred că poate fi decît Shakespeare. Se poate atînci postula că istoria e un simplu pretext? Cred că nu. Pentru că în toate marile lucrări cu subiect istoric există o meditație adîncă asupra istoriei, asupra mecanismelor și sensului ei.

Dar există și lucrări care nu vizează istoria în ansamblu, ci o epocă sau un moment, fără a abdică de la condiția artei.

LITERATURA ISTORICĂ E OBLIGATĂ SĂ-ȘI ÎNSUȘEAȘĂ INSTRUMENTELE ȘTIINȚEI CONTEMPORANE

PAUL ANGHEL: Există un proces nou în literatura de azi. Vorbem și altundeva de o „rezistență la ficțiune” a cititorului modern și punem în legătură cu ea înțelegerea unor modalități aparte, participînd și la știință și la artă. Cred că literatura istorică este, sau poate deveni, o asemenea modalitate, înțîndu-se astfel cu reportajul și memorialistica. Dacă evoluează în acest fel, literatura istorică e obligată să-și însușeașă instrumentele științei contemporane, metodele ei, fără să renunțe la ceea ce e propriu creației artistice.

„Săptămîna patimilor” e o încercare în acest sens. Am intitulat-o „Ipozăz”

Desene de ION GRIGORE

gura desfășurarea în timp a existenței noastre atribuindu-i un prețis sens spiritual. Prin „Petru Rareș” se fortifică o direcție ceche, deosebită aleoiaje a culturii noastre, ilustrată de mari personalități și mari opere, menită să fixeze și să consacre rosturile fundamentale ale poporului nostru.

Lucrarea lui Paul Anghel „Săptămîna patimilor” se apropie în-

Ștefan, uneori de o exatitate de reportaj — m-au făcut să-l descopăr pe Ștefan — adevărat om de Renaștere — titanesc, mistic, liber cugetător, sfărmeiat, curtean — toate împreună. Un războinic de profesie, un exemplar strălucit de conquistador renașcentist, prima personalitate politică a Moldovei care a introdus țara în marea politică a continentului definindu-i rolul, o gândire politică lucidă, programatică, ce

se asociază cu un anumit gen de patos — degenerat în retorică fără acoperire afectivă, colaborînd la realizarea unei falșități pe care ne-am obișnuit s-o tolerăm în așa numită piesă istorică.

O întreagă producție a reluat în variante și o tipologie devenită de mult convențională (domn — drept și iubitor de țară, boieri —

patriotism declanșate de momente cruciale — echivalează cu niște fapte și anume niște fapte decisive pe care ele nu țin de repertoriul gesturilor cotidiene.

Confuzia dintre patriotismul adînc și ostentativitatea patriotardă n-a fost uncul abuz al producției pretins istorice. Terenul mai oferă un avantaj epigo-

tură, dar cu o contribuție indiscutabilă. Nu numai marii voievozi — Ștefan, Mircea etc. au creat istorie, ci serii întregi de oameni — mai necunoscuți sau mai necunoscuți — în care ideile au gestat, au trăit, au determinat fapte.

Mi-am propus acest gen de demitizare în piesa „Adio majestate” în care am prezentat momente din istoria ideii antimonarhice, nu momente cruciale, explozive, nu eroi de primă mărime și de maximă notorietate.

Intr-adevăr nu e greu de constatat conformismul unor piese istorice în ce privește alegerea de eroi și momente. Există un repertoriu prestios, deja constituit, care trebuie respectat și valorificat, la care însă nu se poate rămîne, dacă atitudinea artiștilor e intr-adevăr creatoare, consolidată de o adecvată cultură istorică.

PAUL ANGHEL: Mi se pare demăd de toată considerația tentiva conținută în lucrarea lui Ion Omsescu „Neac de iarnă”. Cea mai mare parte a pieselor noastre istorice pleacă de la un repertoriu dat, de eroi și momente istorice. Ion Omsescu efectuează un gest de neconformism optînd pentru un personaj, o epocă neconsecrate. El caută istoria într-un moment de „retregere din istorie”. E foarte interesant și pe deplin justificabil. Coordonatele adînci ale unei istorii nu se manifestă numai în situațiile cruciale (ceea ce, firește, este departe de a însemna negarea evenimentelor cruciale ca surse de literatură).

AL. VOITIN: Cred că piesa proces poate constitui o direcție foarte interesantă pentru că ea sintetizează raportul dintre poziții, opune foarte clar ideile. Modalitatea e foarte interesantă și pentru că e foarte apropiată de însăși esența teatrului, pentru că presupune respectul unităților aristotelice, deci are foarte multe șanse de a da lucrări de mare concentrare și pregnanță. Dar procesul oferă și un mod de a înțelege istoria, de a aprecia serios rațiunea unor acte cruciale, de a accepta adevărul că actele nu sînt „blînde” sau „crude”, de multe ori nici măcar „drepte” sau „nedrepte”, că au o justificare implacabilă. De aici resorturile marelui tragism.

În „Procesul Horia” am intenționat să realizez acest gen de conflict pe care-l consider cel mai bogat în sensuri dramatice, chiar tragice, și cel mai adecvat unei înțelegeri în adîncime a istoriei. Condamnarea și executarea capilor răscoalei nu este un abuz sau o barbarie (deși în primul rînd da, este și abuz și barbarie dar nu aceasta este esența) e un act politic ale cărui rațiuni le înțeleg nu numai executorii lui, ci și victimele. Imperiul habsburgic nu e reprezentat de niște monștri, ci de niște funcționari lucizi, care aplică măsurile impuse de conjunctura în care se află statul, de necesitatea, de a-i apăra — oricum? — securitatea independent de sentimentele lor. Postura lor poate fi dramatică.

Diversificarea foarte vizibilă, mereu mai adîncă, a modurilor de a scrie piesă istorică e încă un argument în favoarea constatării că istoria națională este un izvor nepuizabil de creație artistică autentică, capabilă să exprime și să legitimeze un popor în concertul istoriei universale.

ILINA GRIGOROVICI

DISCUȚIE CU:

HORIA LOVINESCU, AL. PALEOLOGU, PAUL ANGHEL ȘI AL. VOITIN

nu pentru că neglijez sau mă îndoiesc de realitatea fenomenului așa cum îl prezint eu, ci pentru că nu am destule date ca să pot oferi cititorului o certitudine. Deci din scrupul. În al doilea rînd pentru că personajul acesta este totuși o proiecție subiectivă, realizată pe baza unor date desigur certe, adică o interpretare.

Mai libere sau mai scrupuloase față de scrierile istorice, pisele la care ne referim păstrează legătura cu istoria, oferînd viziuni asupra sensurilor ei, și nu cu istoria în general ci cu istoria țării, a poporului nostru.

A CONTURA UN DESTIN PROPRIU ACESTOR LOCURI

HORIA LOVINESCU: Într-un anumit sens „Petru Rareș” este și o piesă — manifest. Am intenționat să demonstrez că se poate scrie și o altfel de dramaturgie istorică decît cea evoatoare, retorică (în sens artistic, firește — n.n.).

Doă lucruri m-au interesat în această piesă: să conturez un destin istoric anume, propriu acestor locuri, care decît depășește limitele unei epoci și să realizez un tip de conducător care mi se pare caracteristic pentru poporul și istoria noastră, dar care e totodată o personalitate suficient de bogată pentru a fi reprezentativă pentru problema puterii.

De aceea există o anumită libertate față de evenimentele. Scenografia a urmărit să sugereze tocmai această depășire a evenimentului. Punctul de plecare a fost denudarea a scenei, luminarea ei continuă, puternică, înconjurarea cu elemente care să sugereze Istoria (arme, blazoane

etc.), mai precis un haos al istoriei. Scenografia trebuia să afirme că în acest haos al istoriei există, se perpetuează „o gură de rai”: spațiul mioritic.

Toată piesa este o afirmare a spațiului mioritic: pe aceste locuri viețuiesc o civilizație străveche, al cărei spirit e unic și probabil necesar în ansamblul continentului. Istoria de aici este istoria eforturilor eroice de a apăra această civilizație, de a-i conserva trăsăturile distinctive. Domnitorii sînt oameni politici dar și sacerdoți — păstrătorii și transmîtorii unor funcțiuni spirituale aparte. De fapt Rareș îi explică, destul de ermetice de altfel, lui Solomon sensul misiunii sale.

Bănuiam că acest text trebuia să fi avut o mare circulație și în secolele anterioare, în Moldova eroică. Lucrul mi-a fost confirmat de Pisanu lui Ștefan cel Mare păstrată în mănăstirea Războieni. A această Pisanie este o cheie a eticii moldovenești a luptei și coincide perfect cu textul de largă difuziune reținut de Mircea Eliade.

Multă vreme nu crezusem în Ștefan cel Mare, în realitatea acelei personalități de care viaua literatură și istoria. Nu reușiseră să mă convină de realitatea eroului nici bisericești, nici broderiile de la Putna — de o splendoare cum numai Renașterea italiană a mai putut crea, nu mă convinsese eflorescența arhitecturii, a artelor minore — calligrafia, miniatura, etc. care atîneseră în vremea lui Ștefan acea desăvîșire după care nu mai poate urma decît declinul.

Mă-am convins Pisanu de la Războieni — prin acea etică a războiului, printr-un olimpianism în considerarea evenimentului istoric-emanent mai surprinzătoare a acestor locuri atît de oculte de liniște. O asemenea text justifică un popor situîndu-l în morală, în categoriile fixe ale gândirii. În mod cert el consacra epoca și personalitatea care a dominat-o.

Apoi, după multă vreme, m-am întîlnit cu omul viu, cu marelui său temperament. Reprezentarea sa iconografică (în primul rînd Tetraevangheliarul de la Gura Humorului), cronică moldo-polonă, cronică lui Jan Długosz, documente diplomatice (comunicate de Ion Bogdan și N. Costăchescu) — toate izvoare contemporane cu

tr-un anume fel de „Petru Rareș” — prin spiritualizarea atitudinii față de istorie a personajelor. Geneza piesei e elocventă.

PAUL ANGHEL: Mă persecuta de multă vreme un text pe care-l găisem comentat în volumul de eseuri al lui Mircea Eliade „Fragmentarium”. Era un text de mare circulație în secolul 19, numit „Sfat celui ce merge la război”. Esențială în acest regulament de comportare a oșteanului este ideea purificării luptătorului, a unei purificări adînci, presupunînd vindecarea de ură. Numai fără ură brațul e liber, numai așa se pot pune în luptă toate șansele și victoria este adevărată. Adversarul e o forță care trebuie dominată și nu poți domina decît prin înțelegere, deci fără ură.

Bănuiam că acest text trebuia să fi avut o mare circulație și în secolele anterioare, în Moldova eroică. Lucrul mi-a fost confirmat de Pisanu lui Ștefan cel Mare păstrată în mănăstirea Războieni. A această Pisanie este o cheie a eticii moldovenești a luptei și coincide perfect cu textul de largă difuziune reținut de Mircea Eliade.

Multă vreme nu crezusem în Ștefan cel Mare, în realitatea acelei personalități de care viaua literatură și istoria. Nu reușiseră să mă convină de realitatea eroului nici bisericești, nici broderiile de la Putna — de o splendoare cum numai Renașterea italiană a mai putut crea, nu mă convinsese eflorescența arhitecturii, a artelor minore — calligrafia, miniatura, etc. care atîneseră în vremea lui Ștefan acea desăvîșire după care nu mai poate urma decît declinul.

Mă-am convins Pisanu de la Războieni — prin acea etică a războiului, printr-un olimpianism în considerarea evenimentului istoric-emanent mai surprinzătoare a acestor locuri atît de oculte de liniște. O asemenea text justifică un popor situîndu-l în morală, în categoriile fixe ale gândirii. În mod cert el consacra epoca și personalitatea care a dominat-o.

Apoi, după multă vreme, m-am întîlnit cu omul viu, cu marelui său temperament. Reprezentarea sa iconografică (în primul rînd Tetraevangheliarul de la Gura Humorului), cronică moldo-polonă, cronică lui Jan Długosz, documente diplomatice (comunicate de Ion Bogdan și N. Costăchescu) — toate izvoare contemporane cu

aduce prima viziune europeană asupra țării sale; primul autor de doctrină privind locul și prezența acestui popor în concertul civilizației, primul om politic și diplomat de anvergură, aceasta implicînd lipsa de prejudecăți, spiritul tranzațional.

Într-o lucrare care e foarte puțin preocupată de „culoare”, ce semnificativ are utilizarea unei limbi cu savoare arhaică?

PAUL ANGHEL: Am încercat să regăsesc limba epocii care e de fapt limba unei civilizații. Dar limba piesei nu calchiază limba epocii pentru simplul motiv că nu avem nici un document al acesteia (documentele epocii fiind în slavonă sau latină). Limba piesei este și ea o ipoteză de limbă. Ea urmărește descrierea unei civilizații ceremoniale, ce diminuează și codifică trairile, și reprezintă o combinație de gral cronicăresc cu formule oficiale ale curții, cu elemente din limbile de circulație internațională. Nu din dovezi istorice decurge această limbă ci din firea epocii. Oamenii vorbesc ritual pentru că trăiesc ritual, chiar și atunci cînd comit grozavii și cruzimi extreme.

Dacă se poate juca modern o asemenea replică fără riscul unei prompte detașări a publicului?

Cred că replica modernă — dreaptă, cu un subtext-așis (deși noțiunile par să se excludă), este infirmă față de vasterle posibilități orchestrale ale acestui tip arhaic de replică. El oferă personajelor multiple paravane și eventuale verbale după care să-și ascundă trairile. Am urmărit prin aceasta și verificarea unui anumit tip de cultură de care ținem. Să nu-l numim bizantin. Dar bizantinismul — școala culturii oficiale în Evul de mijloc — își are corespondența în formele alegorice și protocoale ale culturii populare, în ceea puoarea a exprimirii oculte a sentimentului, care dă un farmec indidicibil fenomenului etnografic românesc în ansamblul lui.

Importanța acestei precizări vine din constatarea — foarte facilă de altfel — că un anumit soi de limbă pretins arhaic, constituie una din rețetele pieselor pseudo-istorice. Un anume lexic, anumite turnuri sau formule de adresare considerate prin tradiție vechi decît sugestios și pitoresci,

hrăpărești și trădători. „Iurul” — păgînul-lacom și cruu, domnița — ingeniu etc.), situații fixe, rezolvărilor, totul cu o minimumă acoperire documentară, tratat la un nivel de minimum intelectualitate, „salvat” prin patos declamator. Epigonismul și-a aflat în piesa istorică un teren plin de facilități schematică făcute reprezentînd ultimele faze în simplificații perene, cu reverberații robuste, limbaj cu efecte și savori încercate.

PAUL ANGHEL: Am încercat să regăsesc limba epocii care e de fapt limba unei civilizații. Dar limba piesei nu calchiază limba epocii pentru simplul motiv că nu avem nici un document al acesteia (documentele epocii fiind în slavonă sau latină). Limba piesei este și ea o ipoteză de limbă. Ea urmărește descrierea unei civilizații ceremoniale, ce diminuează și codifică trairile, și reprezintă o combinație de gral cronicăresc cu formule oficiale ale curții, cu elemente din limbile de circulație internațională. Nu din dovezi istorice decurge această limbă ci din firea epocii. Oamenii vorbesc ritual pentru că trăiesc ritual, chiar și atunci cînd comit grozavii și cruzimi extreme.

Dacă se poate juca modern o asemenea replică fără riscul unei prompte detașări a publicului?

Cred că replica modernă — dreaptă, cu un subtext-așis (deși noțiunile par să se excludă), este infirmă față de vasterle posibilități orchestrale ale acestui tip arhaic de replică. El oferă personajelor multiple paravane și eventuale verbale după care să-și ascundă trairile. Am urmărit prin aceasta și verificarea unui anumit tip de cultură de care ținem. Să nu-l numim bizantin. Dar bizantinismul — școala culturii oficiale în Evul de mijloc — își are corespondența în formele alegorice și protocoale ale culturii populare, în ceea puoarea a exprimirii oculte a sentimentului, care dă un farmec indidicibil fenomenului etnografic românesc în ansamblul lui.

Importanța acestei precizări vine din constatarea — foarte facilă de altfel — că un anumit soi de limbă pretins arhaic, constituie una din rețetele pieselor pseudo-istorice. Un anume lexic, anumite turnuri sau formule de adresare considerate prin tradiție vechi decît sugestios și pitoresci,

hrăpărești și trădători. „Iurul” — păgînul-lacom și cruu, domnița — ingeniu etc.), situații fixe, rezolvărilor, totul cu o minimumă acoperire documentară, tratat la un nivel de minimum intelectualitate, „salvat” prin patos declamator. Epigonismul și-a aflat în piesa istorică un teren plin de facilități schematică făcute reprezentînd ultimele faze în simplificații perene, cu reverberații robuste, limbaj cu efecte și savori încercate.

PAUL ANGHEL: Am încercat să regăsesc limba epocii care e de fapt limba unei civilizații. Dar limba piesei nu calchiază limba epocii pentru simplul motiv că nu avem nici un document al acesteia (documentele epocii fiind în slavonă sau latină). Limba piesei este și ea o ipoteză de limbă. Ea urmărește descrierea unei civilizații ceremoniale, ce diminuează și codifică trairile, și reprezintă o combinație de gral cronicăresc cu formule oficiale ale curții, cu elemente din limbile de circulație internațională. Nu din dovezi istorice decurge această limbă ci din firea epocii. Oamenii vorbesc ritual pentru că trăiesc ritual, chiar și atunci cînd comit grozavii și cruzimi extreme.

Dacă se poate juca modern o asemenea replică fără riscul unei prompte detașări a publicului?

Cred că replica modernă — dreaptă, cu un subtext-așis (deși noțiunile par să se excludă), este infirmă față de vasterle posibilități orchestrale ale acestui tip arhaic de replică. El oferă personajelor multiple paravane și eventuale verbale după care să-și ascundă trairile. Am urmărit prin aceasta și verificarea unui anumit tip de cultură de care ținem. Să nu-l numim bizantin. Dar bizantinismul — școala culturii oficiale în Evul de mijloc — își are corespondența în formele alegorice și protocoale ale culturii populare, în ceea puoarea a exprimirii oculte a sentimentului, care dă un farmec indidicibil fenomenului etnografic românesc în ansamblul lui.

Importanța acestei precizări vine din constatarea — foarte facilă de altfel — că un anumit soi de limbă pretins arhaic, constituie una din rețetele pieselor pseudo-istorice. Un anume lexic, anumite turnuri sau formule de adresare considerate prin tradiție vechi decît sugestios și pitoresci,

BREVIARUL reporterului

Expoziții de grafică și pictură

Ieri, în holul Teatrului mahnar și german de stat din Timișoara a fost deschisă expoziția tinărilor graficiani Lucian Bureanu din Lugoj. Expoziția poate constitui o invitație concretă la continuarea cu periodicitate a acestei salutare inițiative.

Începând de săptămâna trecută, galeria de artă plastică a Uniunii artiștilor plastici — filiala Timișoara — adăpostește una dintre cele mai reprezentative creații ale lui Constantin Florin-Strașin. Evenimentul a fost consacrat duminică în sediul comitetului cu public, unde, urmându-se de la specificul picturii prezenta la expoziție, a fost discutată problema receptivității artei moderne de către public.

Un bun prilej de clarificare a tendințelor în plastica contemporană.

I. DANŢEA

Amenajări de puncte turistice

Zilele acestea a început executarea unor noi lucrări în puncte de interes turistic. Unul din proiectele la îndemână vizază dezvoltarea zonei turistice pădurea Gîrbocete și împrejurimilor din

imediată apropiere a Galațiului. Este vorba de execuția unei construcții ce va avea o capacitate de circa 100 de locuri, spațiu suficient pentru instalarea corturilor în aer liber și parcare autovehiculelor. Continuă de asemenea, extinderea campingurilor din pădurea Spahiu, de pe malul râului Siret. Amintind vechile așezări dacice (prin construcțiile executate aici) acest areal loc de atracție al turiștilor prin frumusețea locurilor cu vegetație specifică Delta, ca oferi — prin noile amenajări — petrecerea plăcută și reconfortantă a timpului liber în mijlocul naturii.

Ansamblul tinereții

Comitetul municipal Galați al U.T.C. a alcătuit un ansamblu artistic al tinereții, în componența căruia se remarcă prezența celor mai talentați tineri invecinți din unitățile economice ale orașului. În curând publicul gălățean va face cunoștință cu corul constituit din 120 persoane, echipa de dansuri populare și moderne. Nu lipsesc din formație solisti vocali și instrumentiști, o formație de chitare electrice. Tinerii artiști amatori se pregătesc ca, sub supravegherea mai multor profesori de muzică din oraș și actori ai Teatrului de stat, spre sfârșitul acestei luni să culegă primele aplauze la scena deschisă.

V. MOINEAGU

INFORMAȚII

La București a fost semnat, luni, un protocol între Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, privind cooperarea în domeniul realizării de utilaje pentru construcția, modernizarea și întreținerea drumurilor, precum și al livrării reciproce de asemenea utilaje în perioada 1971—1975.

Luni dimineață, s-a însoțit în Capitală, delegația C.C. al U.T.C. formată din Vasile Nicoloiu, secretar al C.C. al U.T.C. și Neculai Măncuș, reprezentant permanent al U.T.C. la F.M.T.D., care a participat la ședința Comitetului Executiv al Federației Mondiale a Tineretului Democrat. La sosire, în Gara de Nord,

delegația a fost întâmpinată de Floarea Ispăș, secretar al C.C. al U.T.C., de membri ai Biroului și activiști ai C.C. al U.T.C.

Luni la amiază, a părăsit Capitala, îndreptându-se spre Sofia, delegația C.C. al U.T.C. condusă de tovarășul Aurel Zăinescu, adjunct de șef de secție, care va participa la întâlnirea experților culturali convocată de comisia permanentă a Comitetului Internațional de pregătire a celui de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului și Studentilor. La plecare, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost însoțită de tovarășul Gheorghe Miron, adjunct de șef de secție, de activiști ai C.C. al U.T.C.

„INTRARE INTERZISĂ” PENTRU ORGANIZAREA ȘTIINȚIFICĂ A PRODUCȚIEI?

(Urmare din pag. 1)

Mi se pare „interesantă” viziunea maestrului Cucureanu despre procesul de mecanizare — automatizare din secție: „După mine — mărțurisea dinșul — s-ar lucra mai bine turându-se manual”. Ideea nu i s-a părut anacronică nici sefului de secție, inginerului Rudolf Sladek „In ceramica nu prea se poate lucra mecanizat”.

Atunci, întrebăm noi, care este rațiunea mecanizării acestor operații, tovarășe inginer? Dar timpul se poate pierde și altfel. La o măsura, dosită după o gramadă de piese, rețușoarea Valeria Stănescu își făcea lecțiile la limba română.

— Dacă-am terminat, ce era să fac?

— Cum ai terminat? se încruntă puțin maestrul Cucureanu.

— Așa, bine! Astăzi am avut mai multe rebuturi decât piese bune. În 45 de minute vroiam să-mi fac lecțiile pentru școală (rețușoarea este elevă la seral).

Convingător, nu? Mastru-mi zimbeste cu o înțelegere omească dându-mi a pricepe că nu trebuie să fim catolici. 45 de minute se recuperează. Convinși că „filozofia” maestrului ar trebui să devină mai realistă, analizăm utilizarea timpului de lucru la placa ceramic.

Pondereea cea mai mare în neutilizarea timpului de lucru (5,7 la sută) o au concediile de boală. Care este explicația acestei situații?

— Sistemele de ventilație încercate pînă acum n-au dat rezultate — relatează ing. Tamara Alexenco.

— Este vorba de sisteme?

— Exact. Prima dată s-au încercat experimental niște filtre cu saci. Fără rezultat. S-a încercat, apoi, sistemul pe bază de ciclon umed. Rezultatul? Nu. Ba nu — găurile din planșeu. S-a „încrecat” din nou, s-a adus niște hidroclorane (8 la număr) dar nu s-au recordat încă la utilaje.

Lăcui de acumulare a Hidrocentralei de pe Argeș

IN „C.C.E.” LA VOIEI STEUA A INVINS IN DE- PLASARE

La „Palatul Sporturilor” din Bologna s-a desfășurat primul meci dintre echipele Virtus Bologna și Steua București, condus pentru sferturile de finală ale „Cupei campionilor europeni” la volei masculin. Voleibaliștii români au obținut victoria cu scorul de 3-0 (15-11, 15-12, 15-13). Returul acestei întâlniri va avea loc la București în ziua de 16 martie.

...IAR DINAMOVISTELE AU PIERDUT

În cadrul sferturilor de finală (primul joc) ale „Cupei campionilor europeni” la volei feminin, la Cracovia s-a desfășurat întâlnirea dintre formațiile Wisla Cracovia și Dinamo București. Victoria a revenit gazdelor cu 3-1 (7-15, 15-12, 15-4, 15-2). Meciul retur se va disputa la 20 martie la București.

Oricit s-ar încerca, nici un fel de sport nu poate fi practicat fără mijloace ajutoare, fără materiale sportive. Sînt necesare tenuri, echipamente, diferite materiale specifice, apoi vine organizarea, competiția propriuzisă.

Și iată, după această afirmație, o scenă la magazinul de materiale sportive și turistice „Cabană” de pe Bd. 1848. Un tânăr întreabă:

— V-au venit palete de tenis?

Vinzătorul Ovidiu Badae răspunde:

— Nu. De 2 luni de zile n-am avut paletă „București”.

O precizare: paletele „București” sînt producție indigenă, costă 24,75 lei și se fabrică chiar în... București.

Întrebăm noi: „Cîți solicitanți de paletă aveți pe zi?”

— E un articol foarte solicitat. Nu trece o zi să nu întrebe 10-15 tineri. Și nu aceiași. Dar avem și alte articole sportive care ne lipsesc...

Scena se repetă, identic la „Magazinul sportivilor” de pe Lipsicani nr. 85.

— Nu ne-au mai venit paletă, cred că de un an și zile — ne răspunde vinzătoarea Ileana Popescu. Dar parcă numai paletele ne lipsesc?

Magazinul de sport de pe Lipsicani nr. 21:

— Cu luni în urmă am avut paletă din Japonia din acelea de 69 lei. Românești însă nu — ne lămurise gestionara Teodora Nicolae. Și dacă ne-ar lipsi numai paletele...

Magazinul universal „Victoria”:

— Paletă?

Vinzătoarea, Adela Săndulescu și vine să ridici?

— Sînteți poate al 20-lea om care mă întreabă astăzi de paletă. Nu le-am mai văzut nici eu de nu mai tin minte. Dar v-aș da o listă cu alte articole și materiale sportive pe care ni le solicita cumpărătorii și noi nu le avem...

Da, în magazinele sportive nu se găsesc paletă de tenis. Și pentru a da un răspuns celor 10-20 — 30.000 de tineri amatori de tenis de masă din țară, care fiecare așteaptă o paletă, am pornit în căutarea cauzelor.

Popas la I.D.M.S. (Întreprinderea de difuzare a materialelor sportive) Tovarășii Zaharia Teodor, șeful de serviciu, și Mircea Popovici, merceolog principal, îmi răspund într-un glas:

— Paletele de tenis de masă se execută de către Întreprinderea Ambalaje — Lemn din București în cooperare cu Întreprin-

derea Tehnică Nouă, tot din București. Sînt în reștanță din cauza materiei prime cu vreo 15.000 de bucăți. Sîntem, de fapt, în ligă cu ei.

La Ministerul Comerțului Interior, tovarășul Teodor Bădă, șeful serviciului de articole de sport din Direcția Generală Metal-Chimică, ne spune:

— Unitățile producătoare nu

Directorul: Este adevărat că lipsesc paletele de pe piață din cauza noastră. Dar nu numai a noastră. În anul 1967 nu ne-ath respectat contractul, pentru că n-am avut cauciuc. Tehnica Nouă (întreprindere aparținind M.I.U.) nu ne-a livrat la timp, cantitățile negresare de cauciuc. Am așteptat cu paletele ca să le lipim cauciucul! Uitați actele!

mandă. Am dat vreo 3 telegrame dar...

Unită: Noi am putea produce 100.000 de paletă pe an pentru că avem capacitate de producție. Am putea da și pentru export. Dar anomaliile pe care le semnalăm...

N-am mers mai departe pe filiera... birocratismului. Nici nu mai era nevoie. Totul e mai limpede decât ne așteptam. Aspectele relatate sînt, credem, suficiente. Îți pui totuși întrebarea: cum de e posibil așa ceva? Peștru noi există toate explicațiile. Nu însă pentru tinerii care așteaptă paletele. Cu ce-i încălzesc pe ei asemenea argumente?

Las la o parte faptul că cifrele furnizate de cei 3 interlocoți de la Ambalaje-Lemn, nu acoperă lipsurile în producție — există cantități de materie primă pentru a produce un număr mai mare de paletă pe care să le livreze beneficiarilor — și mă gândesc că situația înfîntată — dacă o raportăm la o gamă mult mai mare de materiale și echipamente sportive — duce la constatați care ne îndeamnă să depășim faza apelurilor la conștiință. Cu cit mai mult cu cit nu există deloc, sau se găsesc foarte rar în magazinele sportive: rachete și mingi de tenis, pantofi de tenis și baschet, după preferințe și toate măsurile, pantofi de canotaj, bocanci de schi, canadiene pentru fete, pulovere pentru cursii ochelari de... moto, schiori de diferite tipuri, legături, pahine, saci de dormit, corturi, ghete de fotbal, camere pentru mingi de fotbal, volă, rezerve pentru termosuri, mingi cu supapă etc. Această situație în condițiile în care cerem ca sportul să devină o activitate cotidiană pentru toți tinerii, nu este în măsură să îndemne la cuvinte li-

nistitoare.

V. CABULEA

SPORT

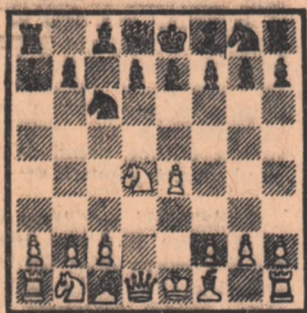
Simultanul de șah

prin corespondență
al „Științei tinereții”

UNU CONTRA 60

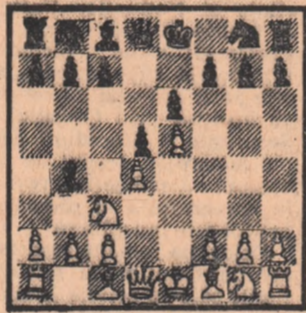
MUTAREA A TREIA DE RĂSPUNS A SELECȚIONATELOR ORAȘELOR:

CLUJ
3... c5 × d4

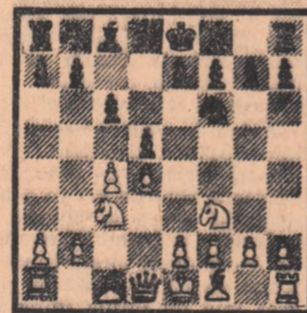
4... Cf3 × d4

CONSTANȚA
3... Nf8 — b4

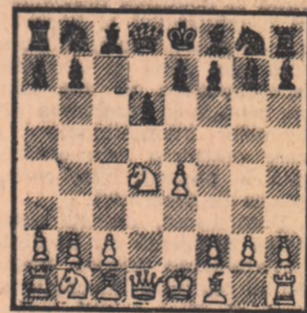
4... e4 — e5

CRAIOVA
3... d7 — d5

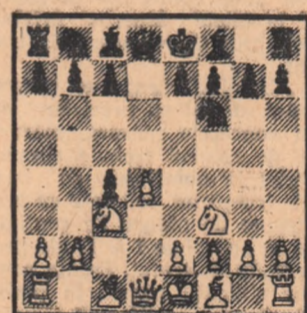
4... Cg1 — f3

SUCEAVA
3... c5 × d4

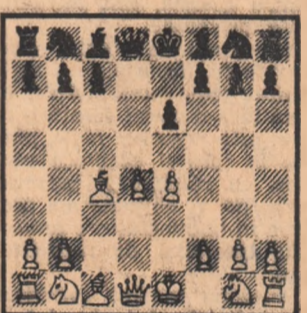
4... Cf3 × d4

TIMIȘOARA
3... Cg8 — f6

4... Cb1 — c3

BRĂȘOV
3... e7 — e6

4... Nf1 × e4

...ȘI MUTAREA A 4-A A MABELUI MAESTRU INTERNAȚIONAL FLORIN GHEORGHIU

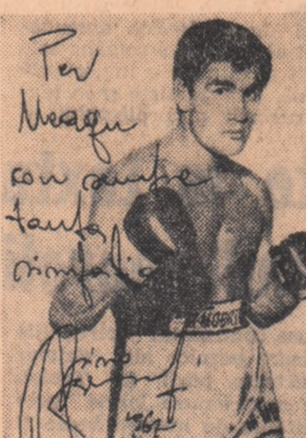
Niciodată publicul, acest uragan cu nevricele și oscilante crize, nu s-a purtat atât de lamentabil cu un idol al său, ca în cazul lui Benvenuti.

De abia scăpat din furia dinamitară a pumnilor lui Griffith la meciul precedent, boxerul italian a fost înghesuit de compatrioții săi în corzile unui ring de infern dantesc. Publicul dezlănțuit, fostii admiratori, presa, la un stil tipic meridional, nu l-au iertat că și-a pierdut coroana dincolo de Ocean. Dar Nino a știut să pară, să încaseze copios și să renască, printr-un extraordinar efort de voință, din propria-i cenușă.

Nino Benvenuti

Azi, fiul de pescar din Isola d'Istria se întoarce în patria lui, în urale, cu fruntea încununată asemenea cezarilor victorioși. A invins uraganul.

El intră în legendă alături de marele Gene Tunney căci bătrînul continent, nu numai Italia, se poate mîndri cu astfel de campioni. La Madison Square Garden s-au întîlnit, ca pe vremea glorioșilor Dempsey și Tunney, forța și spiritul,

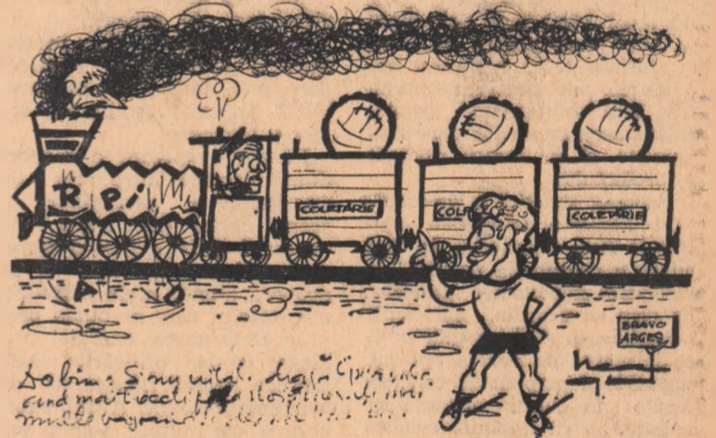

și a invins, categoric, cel din urmă. Drapelul cu crinul tries-

tin, emblema orașului Trieste, poate fi ridicat omagial pe Castelul di San Giusto.

La sosirea sa pe aeroportul din Milano, în cadrul unei conferințe de presă, Benvenuti, campionul mondial de box la categoria „mijlocie”, a declarat: „Cred că un nou meci cu Griffith nu ar mai fi interesant pentru amatorii de box. Dacă totuși managerii lui Griffith vor insista, nu cred să-i refuz, deoarece Griffith este cel mai reductibil dintre salangeri. Înaintea de a-l mai înfrînge Griffith îmi voi pune titlul în joc în fața lui Don Fullmer sau Luis Rodriguez”.

NEAGU RĂDULESCU

DOBRIŢ: Și nu uitați, dragă Greavule, cînd mai treceți pe la noi, anexați mai multe vagone! Desen de NEAGU RĂDULESCU

PREMIERA FILMULUI

„RĂPIREA FECIOARELOR”

Noua peliculă în culori a cinematografilor românești, „Răpirea fecioarelor”, realizată de Studioul București, după scenariul semnat de Eugen Barbu, Dinu Cocea și Mihai Opris, a fost prezentată luni seara în premieră la cinematograful „Patria” din Capitală.

Continuînd filmul „Haiducii”, noua producție prezintă

eroii primei pelicule în alte peripeții, aventuri și răfuieți. Din numeroasa distribuție amintim pe Emanoil Petruț, Marga Barbu, George Constantin, Toma Caragiu, Olga Tudorache, Marian Hudac, Tanți Cocea, Colea Răutu, Alexandru Gîngaru, Mihai Pălădescu.

(Agerpres)

După încheierea Festivalului internațional de muzică ușoară dotat cu marele premiu „CERBUL DE AUR”

PAUL FONDESSEL: Belgia — membru în juriu. Întrebare: Ce impresie v-au făcut compozițiile românești prezentate în concurs?

Răspuns: Cîntecul dv. pe care le-am ascultat în interpretarea celor 27 de concurenți sînt foarte melodiocose, pline de sensibilitate și romantism. Ele permit și chiar solicită desfășurarea tuturor calităților artistice ale interpretului. Mi-au plăcut compozițiile „Tangoul de demult” de Gherase Dendrinu, „Nu mai plînge Beby” de Ely Roman, „La anii mei” de Paul Urmuzescu, „Nici o lacrimă” de Ion Cristinoiu și multe altele. Unele însă suferă de o anumită influență franceză, care, ca ori ce influență străină, trebuie evitată. Dorința fiecărui compozitor — și a fiecărui interpret — trebuie să militeze pentru o creație originală, cu profînd caracter și culoare națională. Cu alte cuvinte muzica ușoară românească dispune de mari posibilități de afirmare.

Întrebare: Dintre concurenții nepremiați care v-au plăcut mai mult?

Răspuns: Foarte mulți. Tocmai pentru faptul că Festivalul de la Brașov a fost din punct de vedere al calității interpretelor foarte valoros și reprezentativ. Dar premiul în plus față de cele acordate, nu se putea da. Atunci cînd sînt atribuite prea multe premii competiția își pierde din farmec, se devalizează. Printre cei

nepremiați care mi-au plăcut și pe care îi apreciez sînt Jo Roland (Elveția), Marika Licter (Austria) și Patricia Cahill (Irlanda). GHENOV GHENCA: Directorul Festivalului „Orfeu de Aur” (invitat). Întrebare: Ce aspecte

avut plăcerea să înțînesc o grijă atât de rafinată pentru organizarea activităților extrafestivalare. Mă gîndesc la spectacolul folcloric prezentat oaspeților, la vizitarea Văii Prahovei, la nunta de la Făgăraș, la clipele petrecute în Poiană, la Șura Da-

JACQUES HUSTIN: Festivalul de la Brașov — România mi-a adus cea mai mare satisfacție de pînă acum. Mai ales că mă aflu într-o competiție care a înfruntat valori certe din toată Europa. Vă sîrut cu drag pe toți cei care mi-ați oferit simpatiiile dv și m-ați sprijinit în succesul meu, prin căldura cu care m-ați înconjurat aici în România.

JOSEF LAUFER: În muzica ușoară succesul nu se obține atât de ușor. Ea cere interpretelor calități artistice multiple și în primul rînd talent, pasiune, inteligență și multă, foarte multă muncă. Pe scena festivalului din Brașov au urcat 27 de concurenți și fiecare a venit aici cu dorința justificată de a se afirma. Și aproape toți au reușit. Premiul obținut de mine — câștigat în contextul unei competiții de asemenea anvergură, o valoare înecată.

KALINKA: Pentru mine bucuria este dublă. Am satisfacția succesului propriu și în același timp a marelui succes reformat de compatriotul meu Jacques Hustin, față de care nutresc multă simpatie și încredere în viitorul artei sale. Îi cunosc. Este extrem de harnic și va izbuti să realizeze multe. Mulțumesc din toată inima publicului spectator care m-a coplesit cu înalta sa competență și receptivitate la muzică ușoară de calitate.

LAL ROMULUS

Oaspeții străini declară: „EXCELENȚĂ REUȘITĂ A PRIMEI EDIȚII”

credeți că trebuie să aibă în vedere organizatorii noștri pentru următoarea ediție?

Răspuns: Dacă recentul Festival a avut minuscule nu știu. Nimeni nu și-a putut da seama de ele. În orice caz, dacă au existat ele nu au fost esențiale și competiția a lăsat o impresie adevărată asupra noastră. Am participat la multe manifestări similare în Franța și Italia, dar nicăieri nu am

cilor, la toate acțiunile care ne-au purtat din surpriză în surpriză, care mai de care mai fericite. Pentru următoarea ediție mă gîndesc că ar fi bine totuși să se acorde și un premiu pentru cea mai bună melodie românească adusă în concurs, ca și pentru interpretarea ei. După excelența reușită a primei ediții înțînd festivalul de la Brașov un viitor strălucit care se va bucura de multă faimă.

de peste hotare

Intervenția ambasadorului Nicolae Ecobescu, reprezentantul Republicii Socialiste România în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare

Domnule președinte,

Etapa parcursă de la data depunerii pe masa conferinței noastre a unui text revizuit al proiectului de tratat cu privire la neproliferarea armelor nucleare, a prilejului delegațiilor aici prezente să-și expună considerentele lor față de acest document.

Delegația română a analizat cu toată atenția textul revizuit al proiectului de tratat și subscris la părțile exprimate că el marchează un pas înainte pe calea realizării unui proiect care să corespundă principiilor enunțate în rezoluțiile Adunării Generale a O.N.U., frecvent invocate în dezbaterile noastre.

Apreciem eforturile depuse de copresedinți, de toate delegațiile angrenate în aceste negocieri și progresive realizate în direcția îmbunătățirii proiectului de tratat, prin luarea în considerare a unor din numeroasele propuneri juste, temeinic elaborate, ce au fost prezentate de țările nenucleare.

Incontestabil, ameliorarea proiectului de tratat prin satisfacerea unora din cerințele legitime ale țărilor nenucleare constituie un proces pozitiv și el trebuie continuat. Pentru aceasta, sînt întru totul de acord toate premisele.

Este profundă noastră convingere că, departe de a se fi epuizat toate posibilitățile, există încă domenii esențiale în care, prin negocieri reale, purtate în spiritul egalității părților, cu răbdare și perseverență, pot fi obținute noi progrese în îmbunătățirea proiectului tratatului de neproliferare.

Delegația română consideră că rezultatele obținute până acum pot și trebuie să fie considerate ca un îndemn pentru perfecționarea textului actual al proiectului de tratat, prin luarea în considerare a acelor propuneri constructive care nu și-au găsit încă oglindirea în noul text, pentru căutarea și găsirea unor rezolvări acceptabile problemelor ce nu au fost încă soluționate, pentru înlăturarea lacunelor care mai persistă și în textul revizuit al proiectului.

Expresie sintetică a preocupării constante a delegațiilor reunite la masa tratativelor de a-și aduce o contribuție pozitivă la rezolvarea importantelor probleme de care ne ocupăm, aprecierile favorabile, ca și observațiile critice la adresa proiectului revizuit, sugestiile și propunerile concrete făcute în cursul negocierilor noastre, au ca trăsătură comună dorința autorilor lor de a realiza, prin efortul colectiv al participanților la negocieri, un instrument juridic internațional care să întreprindă toate șansele de eficacitate. Aceasta necesită, firește, îmbunătățirea proiectului pe linia acelor cerințe cardinale, a căror satisfacere justifică încheierea tratatului de neproliferare — sporirea gradului de securitate al statelor, înaintarea pe calea dezarmării nucleare, progresul general uman.

Domnule președinte, Călușii de dorință de a contribui efectiv la negocierea proiectului de tratat, delegația română a avut prilejul să expună pe larg poziția României cu privire la principalele componente pe care tratatul de neproliferare trebuie să le cuprindă.

Pentru cunoașterea sensului exact al prevederilor proiectului revizuit de tratat, pentru elucidarea multor probleme și variabile aspecte pe care acesta le comportă — condiție esențială a unei participări egale și autentice la negocierile asupra proiectului — delegația română a adresat unele întrebări și a cerut anumite clarificări autorilor textului revizuit. Am ascultat cu interes răspunsurile oferite de distinși reprezentanți ai Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și Statelor Unite ale Americii la clarificările solicitate, ceea ce ne-a permis să ne facem o imagine mai completă asupra proiectului de tratat ce ne-a fost supus spre examinare și negociere.

Am luat notă, de asemenea, de interpretările date unora din prevederile esențiale ale proiectului, ca și de alte elemente de detaliu ce ne-au fost expuse.

colaborare, care a stat la baza întregii activități desfășurate de delegația noastră în cadrul dezbaterilor purtate în ultimul an în acest Comitet, și hotărâți să-și aducă în continuare contribuția la alcătuirea unui tratat întemeiat pe soluții deopotrivă echitabile și eficiente, delegația română are onoarea să prezinte oficial Comitetului, din însărcinarea guvernului Republicii Socialiste România, un document de lucru conținând — sub forma de amendamente — modificări și adăugiri la textul revizuit al proiectului de tratat cu privire la neproliferarea armelor nucleare.

Sarcina noastră este facilitată, domnule președinte, prin aceea că documentul fiind distribuit dinainte, delegațiile au putut lua deja cunoștință de conținutul amendamentelor cărora le dă expresie.

Așa cum distinșii noștri colegi au remarcat desigur, propunerile delegației române se referă la problema controlului în cadrul tratatului de neproliferare, la legătura dintre acest tratat și alte măsuri tinzând la realizarea dezarmării nucleare, la garanțiile de securitate ce urmează a fi acordate țărilor nenucleare participante la tratat, la convocarea unor conferințe periodice și la unele aspecte privind condițiile de retragere din tratat.

Abordînd chestiunea controlului, dorim să precizăm că, în concepția noastră, măsurile de control trebuie circumscrise la obiectivele de bază ale tratatului, reliefate cu precizie de obligațiile conținute în articolele I și II ale proiectului de tratat. Esența acestor obligații constă în preîntîmpinarea proliferării armelor nucleare. Este, de aceea, normal ca prevederile în materie de control să fie subordonate strict scopului fixat.

În actuala sa redacție, articolul III prevede extinderea sistemului de garanții al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică la domeniul care, prin natura lor, nu comportă pericolul proliferării armelor nucleare.

Pentru a asigura o concordanță deplină între aria de cuprindere a garanțiilor și scopul definit prin tratat, este necesară o delimitare a sferei controlului, astfel încît el să acopere numai activitățile ale statelor care ar putea periclita deturarea energiei nucleare de la utilizările sale pașnice pentru fabricarea de armament atomic. Altfel, exercitarea controlului s-ar putea transforma într-o frînă a activității statelor, dedicate folosirii pașnice a energiei nucleare.

Aceste considerente stau la baza propunerii noastre de a se insera în articolul III, înaintea actualului paragraf 1, un nou paragraf, cu următorul conținut: „1. Controlul instituit prin prezentul articol are ca unic scop să prevină folosirea materialelor fisionabile pentru producerea armelor nucleare sau a altor dispozitive nucleare explozive de către statele nenucleare, părți la tratat. Sînt supuse controlului activitățile nucleare pașnice ale statelor nenucleare, părți la tratat, care prin natura lor și prin cantitățile de materii brute și materiale fisionabile speciale, pe care le prelucerează, tratează sau folosesc, pot conduce la proliferarea armelor nucleare.”

La sfîrșitul articolului III, Republica Socialistă România propune introducerea unui nou paragraf cu următorul cuprins: „Statele părți la tratat au convenit să instituie prin Consiliul de Securitate un control adecvat de natură să asigure că statele nenucleare părți la tratat pe ale căror teritorii se găsesc baze militare străine, nu vor dobîndi, sub nici o formă, accesul la arma nucleară prin intermediul acestor baze.”

În vederea precizării textului, țara noastră propune înlocuirea expresiei „garanții cerute de prezentul articol” cu expresia „garanții stipulate în acordul încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, se vor aplica tuturor materialelor fisionabile speciale care depășesc limitele cantitative și calitative la care utilizarea lor în activități nucleare pașnice exercitate pe teritoriul acestui stat, sub jurisdicția sa, sau întreprinse sub controlul său în orice alt loc, pot duce la producerea de arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare.”

„Prin modificările propuse, articolul III va căpăta următoarea redacție: „1. Controlul instituit prin prezentul articol are ca unic scop să prevină folosirea materialelor fisionabile pentru producerea armelor nucleare sau a altor dispozitive nucleare explozive de către statele nenucleare, părți la tratat. Sînt

neproliferare nu oferă însă nici o soluție de control de natură a preveni pericolul proliferării armelor nucleare prin intermediul bazelor militare, dotate cu armament atomic, ce se află pe teritoriile unor state nenucleare. Or, potrivit obligațiilor decurgînd pentru părțile la tratat în virtutea articolelor I și II, trebuie ridicată o barieră de nădejde care să facă imposibilă orice formă de proliferare a armei nucleare. Acestei exigențe îi corespunde propunerea delegației române, referitoare la paragraful 6, care ar avea ca efect eliminarea unei lacune ale cărei consecințe nu trebuie să fie deloc subestimate.

Trecînd acum la celelalte amendamente, așa vrea să amintesc că ele au fost pe larg prezentate în intervențiile delegației române din 19 octombrie 1967, 26 octombrie 1967, 2 noiembrie 1967 și 16 noiembrie 1967. De aceea, astăzi ne limităm la a reafirma rațiunile din care se inspiră propunerile noastre, temeiurile pe care ele se sprijină și considerentele pentru care le reităm.

Așa cum am subliniat și în alte ocazii, „propunerile rămân în sinea lor sorginite în dorința și hotărîrea nestrămătuată a guvernului și poporului român de a milita activ pentru întărirea păcii și securității internaționale, de a-și aduce contribuția la rezolvarea problemelor internaționale cu care omenirea este confruntată în prezent, între care și aceea ale dezarmării”.

Dezarmarea, această complexă problemă cu implicații determinate asupra ansamblului relațiilor internaționale, aptă să ofere soluții radicale proiectului, nu conține încă prevederi corespunzătoare privind obligațiile statelor nucleare de a întreprinde, cît mai curînd posibil, pași concreți în domeniul dezarmării nucleare.

Cel de al treilea amendament al delegației române este menit să elimine o importantă lacună, care persistă și în textul revizuit al proiectului, și

lor mai profunde aspirații ale popoarelor.

Pentru a răspunde acestor cerințe de particulară însemnată, după părerea noastră, exprimată în repetate rînduri în acest Comitet, tratatul de neproliferare trebuie să facă parte dintr-un lanț de măsuri a căror finalitate să fie înlăturarea definitivă a pericolului nuclear. Amendamentul delegației române referitor la dezarmarea urmărește să dea perspectivă Tratatului de neproliferare, să ofere certitudinea că el nu constituie, și nici nu va fi interpretat de nimeni în acest fel, avea ca efect eliminarea unei lacune ale cărei consecințe nu trebuie să fie deloc subestimate.

Pentru a asigura respectarea acestei obligații, pentru a permite urmărirea evoluției procesului tinzînd spre înlăturarea pericolului nuclear, propunerea română prevede totodată că „dacă în termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentului tratat nu se vor întreprinde asemenea măsuri, părțile vor examina situația creată și vor hotărî asupra măsurilor ce urmează a fi întreprinse”.

Avînd în vedere necesitatea imperioasă a adoptării unor măsuri efective de dezarmare nucleară, considerăm că și alte delegații — că în actuala sa redacție articolul VI din textul revizuit al proiectului de tratat, deși marchează un progres față de forma inițială a proiectului, nu conține încă prevederi corespunzătoare privind obligațiile statelor nucleare de a întreprinde, cît mai curînd posibil, pași concreți în domeniul dezarmării nucleare.

Cel de al treilea amendament al delegației române este menit să elimine o importantă lacună, care persistă și în textul revizuit al proiectului, și

anume lipsa oricărei prevederi referitoare la acordarea, prin tratat, a unei garanții de securitate tuturor țărilor nenucleare, părți la tratat.

După convingerea noastră fermă, neproliferarea armelor atomice trebuie înfăptuită în condițiile asigurării tuturor națiunilor care renunță la aceste arme că nu vor fi niciodată victime ale unei agresiuni atomice sau a amenințării cu folosirea armei nucleare împotriva lor. Este un drept legitim al fiecărei state care renunță la arma atomică de a avea siguranța că nu se va aventa la independența și suveranitatea lui națională.

Dintr-o astfel de preocupare izvorăște propunerea conținută în paragraful 1 al articolului VI-A din documentul prezentat de delegația română, potrivit căruia „părțile care posedă arme nucleare se obligă în mod solemn că niciodată și în nici o împrejurare nu vor folosi armele nucleare și nu vor amenința cu folosirea acestor arme împotriva statelor care nu posedă arme nucleare și nu produc și să nu dobîndească arme nucleare”.

Paragraful 2 al aceluiași articol stabilește o relație directă între obligația privind neutilizarea armei nucleare și rolul ce revine Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite în a veghea la respectarea ei. Propunem astfel includerea următoarelor stipulații: „Statele părți la tratat au convenit să instituie prin Consiliul de Securitate o procedură corespunzătoare în scopul de a se asigura că obligația prevăzută în paragraful 1 al prezentului articol este îndeplinită”.

Delegația română readuce în atenția Comitetului și propunerile sale cu privire la convocarea unor conferințe periodice și la conținutul notificărilor de retragere din Tratat, propuneri nereflectate în proiectul revizuit.

În vederea asigurării că toate prevederile tratatului vor fi realizate potrivit spiritului și literelor lor, delegația română consideră că este necesar ca Tratatul să prevadă un mecanism corespunzător de

verificare colectivă, care să permită părților o examinare periodică a stadiului în care se află executarea tratatului, o confruntare exigentă a obiectivelor stabilite cu realizările concrete obținute. Soluția cea mai potrivită este, așa cum am avut ocazia să declarăm încă în prima etapă a negocierilor noastre și în favoarea căreia s-au pronunțat și alte delegații, convocarea unor conferințe periodice, la intervale regulate, cu participarea tuturor statelor semnatare ale tratatului.

Delegația română propune înlăturarea din proiectul de tratat a clauzei privind conținutul notificărilor de retragere din tratat, știut fiind că este de competența exclusivă a fiecărui stat de a hotărî asupra evenimentelor care pun în pericol interesele sale supreme și nici un alt stat sau organism internațional nu are calitatea de a lua în discuție și, cu atât mai puțin, de a decide asupra a ceea ce ține de dreptul suveran al statului. Orice altă soluție contravine principiilor ce stau la baza relațiilor dintre state și nu are precedent în practica modernă a tratatelor internaționale.

Înainte de a încheia, domnule Președinte, delegația română dorește să-și exprime convingerea că propunerile sale, împreună cu propunerile și sugestiile avansate de celelalte delegații, vor contribui la elaborarea unui text de tratat care să se bucure de o largă adheziune internațională, să constituie un instrument juridic eficient, demn de sprijinul tuturor popoarelor.

GENEVA 11. — *Correspondența Agerpres, H. Liman, transmite: „La cererea celor doi copresedinți ai Comitetului celor 18 state pentru dezarmare, luni după-amiază a avut loc la Geneva o ședință specială a Comitetului. Primul a luat cuvîntul șeful delegației române, Nicolae Ecobescu, care a prezentat o serie de amendamente la textul revizuit al proiectului de tratat privind neproliferarea armelor nucleare prezentat în comun de șefii delegațiilor S.U.A. și U.R.S.S.”*

Amendamente la textul revizuit al proiectului de Tratat privind neproliferarea armelor nucleare

În legătură cu articolul III în problema controlului, Republica Socialistă România propune introducerea unui nou paragraf 1 al acestui articol în următoarea redacție:

„Controlul instituit prin prezentul articol are ca unic scop să prevină folosirea materialelor fisionabile pentru producerea armelor nucleare sau a altor dispozitive nucleare explozive de către statele nenucleare, părți la tratat. Sînt supuse controlului activitățile nucleare pașnice ale statelor nenucleare, părți la tratat, care prin natura lor și prin cantitățile de materii brute și materiale fisionabile speciale, pe care le prelucerează, tratează sau folosesc, pot conduce la proliferarea armelor nucleare.”

La sfîrșitul articolului III, Republica Socialistă România propune introducerea unui nou paragraf cu următorul cuprins: „Statele părți la tratat au convenit să instituie prin Consiliul de Securitate un control adecvat de natură să asigure că statele nenucleare părți la tratat pe ale căror teritorii se găsesc baze militare străine, nu vor dobîndi, sub nici o formă, accesul la arma nucleară prin intermediul acestor baze.”

În vederea precizării textului, țara noastră propune înlocuirea expresiei „garanții cerute de prezentul articol” cu expresia „garanții stipulate în acordul încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, se vor aplica tuturor materialelor fisionabile speciale care depășesc limitele cantitative și calitative la care utilizarea lor în activități nucleare pașnice exercitate pe teritoriul acestui stat, sub jurisdicția sa, sau întreprinse sub controlul său în orice alt loc, pot duce la producerea de arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare.”

„Prin modificările propuse, articolul III va căpăta următoarea redacție: „1. Controlul instituit prin prezentul articol are ca unic scop să prevină folosirea materialelor fisionabile pentru producerea armelor nucleare sau a altor dispozitive nucleare explozive de către statele nenucleare, părți la tratat. Sînt

supuse controlului activitățile nucleare pașnice ale statelor nenucleare, părți la Tratat, care prin natura lor și prin cantitățile de materii brute și materiale fisionabile speciale, pe care le prelucerează, tratează sau folosesc, pot conduce la proliferarea armelor nucleare.”

2. Fiecare stat neposesor de arme nucleare, parte la Tratat, se angajează să accepte garanțiile ce vor fi stipulate într-un acord care va trebui să fie negociat și încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, în conformitate cu Statutul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică și cu sistemul de garanții al Agenției, în scopul exclusiv de a verifica îndeplinirea obligațiilor sale asumate în temeiul articolelor I și II din prezentul Tratat, în vederea împiedicării deturării energiei nucleare de la utilizările sale pașnice pentru fabricarea de arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare. Procedurile de punere în aplicare a garanțiilor stipulate în acordul încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, menționat mai sus, se vor aplica asupra materialelor brute și materialelor fisionabile speciale, fie că acestea materii sau materiale sînt obținute, prelucrate sau utilizate în orice instalație nucleară principală, fie că se află în afara oricărei asemenea instalații. Garanțiile stipulate în acordul încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, menționat mai sus, se vor aplica asupra materialelor brute sau tuturor materialelor fisionabile speciale care depășesc limitele cantitative și calitative la care utilizarea lor în activități nucleare pașnice exercitate pe teritoriul acestui stat, sub jurisdicția sa, sau întreprinse sub controlul său în orice alt loc, pot duce la producerea de arme nucleare sau alte dispozitive explozive nucleare.”

3. Fiecare stat parte la Tratat se angajează să nu furnizeze: a) materii brute sau materiale fisionabile speciale sau b) echipament sau material proiectat sau pregătit în mod special pentru prelucrare, utilizare sau producerea de materiale fisionabile speciale, nici

unui stat neposesor de arme nucleare, pentru scopuri pașnice, dacă aceste materii brute sau materiale fisionabile speciale nu sînt supuse garanțiilor stipulate în acordul încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, menționat mai sus.

4. Garanțiile stipulate în acordul încheiat cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică, menționat mai sus, se vor aplica în așa fel încît să corespundă articolului IV al prezentului Tratat și să evite de a împiedica dezvoltarea economică sau tehnologică a părților la Tratat sau cooperarea internațională în domeniul activităților nucleare pașnice, inclusiv schimburile internaționale de materiale și echipamente nucleare pentru prelucrare, utilizarea sau producerea de materiale nucleare pentru scopuri pașnice, în conformitate cu prevederile Statutului Agenției Internaționale pentru Energia Atomică și cu sistemul de garanții al Agenției și cu principiul aplicării garanțiilor enunțat în Preambul.

5. Statele neposesoare de arme nucleare, părți la Tratat, vor încheia acorduri cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică pentru a îndeplini cerințele prezentului Articol, fie individual, fie împreună cu alte state, în conformitate cu Statutul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică. Negocierile acestor acorduri vor începe în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Tratat. Pentru statele care vor deține instrumentele lor de rafinare, după perioada de 180 de zile, negocierile acestor acorduri vor începe cel mai tîrziu la data depunerii instrumentelor de ratificare. Aceste acorduri vor intra în vigoare cel mai tîrziu la 18 luni de la data începerii negocierilor.

6. Statele părți la Tratat au convenit să instituie prin Consiliul de Securitate un control adecvat de natură să asigure că statele nenucleare părți la Tratat, pe ale căror teritorii se găsesc baze militare străine, nu vor dobîndi, sub nici o formă, accesul la arma nucleară prin intermediul acestor baze.

LA SALISBURY AU AVUT LOC DOUĂ NOI EXECUȚII

Sfidînd protestul opiniei publice

La mai puțin de o săptămîină de la executarea, prin spînzurătoare, în incinta închisorii din Salisbury, a trei africani autoritățile rhodesiene au procedat luni la asasinarea a încă doi africani.

Încă nu a fost decizia soarta comunicată oficial. În ci se menționa că, intrînd în cursul zilei de duminică, Consiliul executiv al Rhodesiei, format din primul ministru Ian Smith, ofițerul administrator al guvernului, Clifford Dupont, și ceilalți membri ai cabinetului, a luat în discuție soarta a 15 deținuți condamnați la moarte. În nouă din cazuri, se arată în comunicat, Dupont și-a exercitat prerogativa de clemență și a comutat sentința capitală în închisoare pe diferite termene. Doi din cei șase africani negrați au fost executați luni dimineața.

În închisoarea din Salisbury mai rămîn acum peste 100 de deținuți condamnați la moarte și a căror soartă rămîne în continuare incertă.

In vederea alegerilor din Italia Președintele Saragat a decretat dizolvarea parlamentului

Președintele Italiei, Giuseppe Saragat, a semnat luni decretul de dizolvare a parlamentului italian în vederea alegerilor generale care urmează să aibă loc la 19 mai a. c.

În ciuda dificultăților și a disputelor politice, cea de-a patra legislatură, care a luat sfîrșit, a adoptat — din cele aproximativ 5000 de proiecte de lege — un număr important de legi, printre care cele privind naționalizarea producției de energie electrică și introducerea unui sistem de programare a economiei naționale. Multe dintre proiectele de lege, care n-au putut fi

rezolvate, se vor afla, fără îndoială, și pe agenda lucrărilor viitorului parlament. O dată cu dizolvarea parlamentului se deschide practic și campania electorală, care va dura 70 de zile. Prima ședință a noului parlament va avea loc la 5 iunie.

La scrutinul electoral de la 19 mai vor lua parte 36 080 499 alegători, dintre care 17 260 775 bărbați și 18 819 724 femei. Ei vor trebui să desemneze pe cei 315 senatori (din 322, 7 senatori sînt aleși pe viață), precum și pe cei 630 de deputați ai Camerei inferioare a parlamentului. Față de alegerile din 1963, corpul electoral italian a crescut cu 5 la sută, adică cu 1 878 839 persoane.

FAM VAN DONG, președintele Consiliului de Miniștri al R. D. Vietnam, a primit delegația Ministerului Transporturilor Auto, Navale și Aeriene din Republica Socialistă România, condusă de Nicolae Ionescu, adjunct al ministrului, care a făcut o vizită în Republica Democrată Vietnam.

ÎN cadrul unei ceremonii oficiale, în localitatea Dariala din Pakistan de vest, au fost înecute lucrările de forare pentru explorarea zăcămintelor de potasiu lichid. La aceste lucrări, care sînt conduse de inginerii români, se folosește sonda de forare T-50, fabricată la Uzinele „1 Mai” Ploiești.

La ceremonia inaugurată a participat un public numeros. Au luat cuvîntul președintele Corporației de dezvoltare industrială a Pakistanului și alte persoane oficiale care au arătat importanța acestor lucrări și au subliniat contribuția adusă de experiența și de utlajul românesc. A fost de față ambasadorul Republicii Socialiste România în Pakistan, Mihail Mașgheru.

INSULA MAURITIUS DEVINE INDEPENDENTĂ

Astăzi, mica insulă Mauritius (Mauriciu), ținuta de zahăr, a palmierilor și a florilor îmbalsamate, una din perlele Oceanului Indian situată în largul Africii și al Madagascărului, la mai puțin de 200 km nord-est de Reunion, își va proclama independența de stat. În prezența oficialităților britanice și a numeroși invitați din 52 de țări, drapelul noului stat, alcătuit din benzi orizontale (roșie, albastru și galben) va urca spre cerul înscorit al insulei, marcînd sfîrșitul unei dominații coloniale seculare.

Mica insulă tropicală, a cărei frumusețe și diversitate a peisajelor, ale cărei plaje cu nisip fin și, în sfîrșit, a cărei căldură cu care întîmpină pe oaspeții atrag turiștii din întreaga lume, nu este bîntușă doar de ciclone periodice. În lunile care au urmat alegerilor ce au avut loc în august 1967 care au desemnat Adunarea Legislativă (insula dobîndind autonomie provizorie) și mai ales, la începutul acestui an, între diferite grupuri politice și comunități ale populației au izbucnit neînțelegeri. Dificultățile stîmpinate de noul stat în ultima vreme s-au datorat și unei puternice crize economice. Se știe că resursele economice ale insulei provin în mare parte de pe urma trezoreriei de zahăr, care ocupă 95 la sută din suprafețele cultivate. Cu o industrie aflată abia la primii pași, Mauritius este tributară importului la majoritatea produselor de care are nevoie. Se pare, de asemenea, că la actualul nivel al posibilită-

ION CODRU